

ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงเหนือต่อบทบาทส่งเสริมอาชีพ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

OPINION OF LUANG NUA FARMER'S HOMEMAKER GROUP MEMBERS ON
OCCUPATION PROMOTING ROLES OF TAMBON LUANG NUA
ADMINISTRATION ORGANIZATION, CHIANG MAI

พระวิเศษ รุ่งประสาธ

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2548

ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงเหนือต่อบทบาทส่งเสริมอาชีพ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

OPINION OF LUANG NUA FARMER'S HOMEMAKER GROUP MEMBERS ON
OCCUPATION PROMOTING ROLES OF TAMBON LUANG NUA
ADMINISTRATION ORGANIZATION, CHIANG MAI

พระวิเศษ รุ่งประสาธ

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2548

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ชื่อเรื่อง

ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงเหนือต่อบทบาทส่งเสริมอาชีพ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

OPINION OF LUANG NUA FARMER'S HOMEMAKER GROUP MEMBERS ON
OCCUPATION PROMOTING ROLES OF TAMBON LUANG NUA
ADMINISTRATION ORGANIZATION, CHIANG MAI

โดย

พระวิเศษ รุ่งประสาท

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทสนา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ปรารธนา ยศสุข)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

โครงการบัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เพ็ชรประดับ)

รองประธานกรรมการโครงการบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงเหนือต่อบทบาทส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	พระวิเศษ รุ่งประสาธ
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกกลุ่ม 2) ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มต่อบทบาทส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านหลวงเหนือทั้งหมดจำนวน 71 คน และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมถอดรหัสและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences; SPSS Window) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.37) เป็นเพศหญิง โดยมีเพศชายเข้าร่วมเป็นผู้ร่วมทุนและสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มโดยคณะกรรมการกลุ่มเป็นผู้คัดเลือก มีอายุมากที่สุด 52 ปี อายุ น้อยที่สุด 23 ปี และมีอายุเฉลี่ย 47 ปี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว เป็นอาชีพหลัก โดยมีรายได้รวม 9,000 บาทต่อเดือน น้อยที่สุด 500 บาทต่อเดือน และมีรายได้เฉลี่ย 3,024 บาทต่อเดือน

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า โดยมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บผ้ามากที่สุด 3 ปี โดยทั้งหมดยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านหลวงเหนือ มีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ มีบทบาทส่งเสริมอาชีพของกลุ่มทอผ้าอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.72) โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ บทบาทในการคัดเลือก

และใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.83) บทบาทในการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.80) บทบาทในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.77) บทบาทในการให้คำแนะนำกลุ่ม (คะแนนเฉลี่ย 2.76) บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าการตลาดแก่กลุ่มทอผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.68) และบทบาทในการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาชีพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.51)

สำหรับปัญหาและอุปสรรค ในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลวงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีบทบาทในการให้ความรู้ด้านเทคนิคการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า โดยการจัดฝึกอบรมและเยี่ยมชมกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ให้มากกว่าในปัจจุบันซึ่งมีการจัดฝึกอบรมเพียงปีละ 1 – 2 ครั้ง ด้านงบประมาณ พบว่า กลุ่มสมาชิกได้รับเงินจัดสรรในจำนวนที่ไม่เพียงพอต่อการซื้อวัสดุอุปกรณ์คร่าวละมาก ๆ ด้านการรวมกลุ่ม พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีกฎระเบียบสำหรับผู้ที่ไม่มารวมกลุ่ม เช่น สมาชิกกลุ่มมาประชุมรวมกลุ่มไม่ครบทำให้ขาดความรู้ในเรื่องที่องค์การบริหารส่วนตำบลชี้แจงแนะนำ ปัญหาด้านข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าพบว่า การให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้ายังไม่เป็นที่กว้างขวางรู้จักโดยทั่วไป

Title	Opinion of Luang Nua Farmer's Homemaker Group Members on Occupation Promoting Roles of Tambon Luang Nua Administration Organization, Chiang Mai
Author	Phra Wiset Roongprasat
Degree of	Master of Science in Agricultural Extension
Advisory Committee Chairperson	Dr. Weerasak Prokati

ABSTRACT

This research was conducted in order to study 1) individual and socio-economic characteristics of members of Luang Nua Farmers' Homemaker group for home weaving in Doisaket district, Chiang Mai; 2) their opinions on occupation promotion roles of Tambon Luang Nua Administration Organization (TAO), Chiang Mai, and 3) TAO's problems and obstacles in occupation promotion. The data were collected from 71 members using the interview schedules and analyzed by the SPSS for Windows.

It was found that most of the respondents were female (94.37%), with male members participating as shareholders. They were 23-52 years old and their average age was 47 years. The majority were mainly engaged in trading and private business. Their monthly income ranged from 500 to 9,000 baht, an average monthly income being 3,024 baht.

All respondents were members of the home weaving and dressmaking group with the longest period of membership of 3 years. None of them had previous experience in weaving and dressmaking.

The respondents had a moderate level of overall opinion on TAO's occupation promotion roles (mean score 2.72). The roles in promoting home weaving from the highest to the lowest scores were: selecting and utilizing the group's products (mean score 2.83), transferring of knowledge and techniques in weaving and dressmaking (mean score 2.80), solving the group's problems (mean score 2.77), giving advice to the group (mean score 2.76), providing information about weaving dressmaking, and marketing (mean score 2.68), and budget allocation for occupation promotion (mean score 2.51).

To promote this occupation, the respondents viewed that TAO should provide more knowledge and techniques of weaving and dressmaking by conducting training and visiting the group more frequently, instead of 1-2 times per year. The respondents' problems were that the budget allocated to the group was insufficient for them to buy weaving and dressmaking materials in bulk; the TAO had no regulations to act upon the members non-participating in group meetings, leading to a lack of knowledge in issues discussed or recommended by TAO; and the information about weaving and dressmaking was not yet extensively publicized.

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ดร.วิรัชศักดิ์ ปกติ ประชานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทศนา และดร.ปรารณา ยศสุข ซึ่งท่านกรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ในการแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขออนุโมทนาพระคุณคณาจารย์ทุก ๆ ท่านที่ได้สั่งสอนให้ความรู้มา และขอขอบคุณพี่น้องเพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดี หากผลงานฉบับนี้พอจะมีความดีหรือเป็นประโยชน์อยู่บ้าง ก็ขอยกความดีงามทั้งหมดให้กับ บิดา มารดา และคณาจารย์ ผู้สืบทอดวิชา แต่หากมีข้อบกพร่องใด ๆ ข้าพเจ้าขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

พระวิเศษ ฐึงประสาท

ตุลาคม 2548

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
บทบาท	7
ความหมายของบทบาท	7
ความสำคัญของบทบาท	8
การวัดระดับของบทบาท	10
ความคิดเห็นและการวัดความคิดเห็น	11
ความหมายของความคิดเห็น	11
การวัดความคิดเห็น	13
แนวคิดและหลักการส่งเสริม	14
หลักการส่งเสริม	16
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และบทบาทในการส่งเสริมอาชีพ	18
ภาคสรุป	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
สถานที่ดำเนินการวิจัย	27
ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย	28
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การทดสอบเครื่องมือ	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
ระยะเวลาในการวิจัย	32
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	33
ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกกลุ่มทอผ้า	
บ้านหลวงเหนือ ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	33
ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มทอผ้า บ้านหลวงเหนือ ต่อบทบาทส่งเสริมอาชีพ	
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด	
จังหวัดเชียงใหม่	41
ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้า ขององค์การบริหารส่วน	
ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	50
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	51
สรุปผลการวิจัย	51
ข้อเสนอแนะ	53
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	53
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	60
ภาคผนวก ข. ประวัติผู้วิจัย	65

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ	36
2	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตำแหน่ง/หน้าที่ในหมู่บ้านหรือตำบล	39
3	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง	40
4	จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งที่ได้รับ	40
5	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย การแสดงบทบาทส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้าน	
	เกษตรกร	46

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

เมื่อประเทศไทยพัฒนาสู่สังคมยุคสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นพัฒนาด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมตามทฤษฎีภาวะทันสมัย (modernization) และละเลยสังคมชนบท ประชาชนในชนบทอพยพไปหางานทำที่อื่นมากขึ้นทำให้ชุมชนอ่อนแอลง ดังนั้นจำเป็นต้องพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาศักยภาพให้ตนเองสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืนและส่งผลให้ประเทศชาติสามารถตั้งมั่นคงได้อย่างสง่างาม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2544: 10)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นกลไกการบริหารงานของรัฐในระดับท้องถิ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 และถูกยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2515 กลายเป็นรูปแบบสภาตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยฝ่ายบริหารมีเจ้าหน้าที่ 3 คน คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ช่างโยธา และเจ้าหน้าที่การเงินการคลังแล้วได้รับการแก้ไขในปี พ.ศ. 2542 ให้ลดจำนวนฝ่ายบริหารลงเหลือ 4 คน องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและสนับสนุนให้ชุมชนรู้จักพึ่งตนเอง (สัมพันธ์ เตชะอริก และคณะ, 2543: 113) องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคที่มีความใกล้ชิดและเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนเป็นอย่างดี การสนับสนุนให้ประชาชนตามชนบทมีอาชีพเสริมรายได้ จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้รู้จักพึ่งตนเอง และมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในชุมชนโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในมาตรา 68 จึงส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนรู้จักการพึ่งตนเอง โดยเน้นให้ประชาชนรู้จักการนำเอาภูมิปัญญาของตนเองออกมาใช้ และพัฒนาศักยภาพผลิตผลให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป

รัฐบาล กำหนดนโยบายกระตุ้นให้ชุมชนพัฒนาอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว โดยผ่านโครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งให้เส้นทางเลือกของชุมชนในการตอบรับนโยบายนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดการปัญหาภายในชุมชนโดยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเสนอปัญหาของชุมชนต่อภาครัฐบาลและขอแรงสนับสนุนจากอำนาจส่วนกลางคือ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเพื่อส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาการผลิตจากส่วนผลิตพื้นฐานในชุมชนเกษตร และชุมชนในชนบท

องค์การบริหารส่วนตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลลวงเหนือ ได้ดำเนินการตามนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดย ศึกษาถึงปัญหาความต้องการของประชาชนภายในชุมชนและได้วางแผนพัฒนาส่งเสริมโครงการอาชีพแก่กลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวตนเองนอกเหนือจากเกษตรกรรมอันเป็นอาชีพหลัก คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลลวงเหนือ ได้คัดเลือกงานทอผ้าและ ตัดเย็บเสื้อผ้าให้เป็นสินค้าหลักของผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งสินค้า โดยสนับสนุนและส่งเสริมแม่บ้านเกษตรกรในตำบลลวงเหนือเพื่อสนับสนุนให้ชุมชนพึ่งตนเองได้มีเศรษฐกิจคล่องตัว ประชาชนภายในชุมชนไม่จำเป็นต้องอพยพไปขายแรงงานในที่อื่น ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตข้างหน้าด้วย (ประเวศ วะสี และคณะ, 2543: 5) องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องมีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพจากงานทอผ้า และ ตัดเย็บเสื้อผ้าให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้เหมาะสมตามสภาพความเป็นจริงของชุมชน

ปัญหาการวิจัย

(Research Problem)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลวงเหนือ เห็นความสำคัญในการสร้างเสริมรายได้ให้กับชุมชน และได้กำหนดบทบาทตนเองโดยวางแผนพัฒนาส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรลวงเหนือ โดยคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลวงเหนือ จัดให้มีการประชุมโดยให้สมาชิกภายในชุมชนได้แสดงความคิดเห็นและผลจากการประชุม งานทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นงานที่เสริมสร้างรายได้ให้กับ จึงได้คัดเลือกงานทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เป็นสินค้าหลักของผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งสินค้าของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรลวงเหนือตามแผนนโยบายโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นโครงการหลัก เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนพึ่งตนเองได้โดยไม่ต้องอพยพไปขายแรงงานในที่อื่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบการส่งเสริมอาชีพดังกล่าว

การศึกษายบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลวงเหนือในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเสริมเพื่อรายได้ตามแผนพัฒนาโครงการอาชีพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า เพื่อช่วยเสริมสร้างรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือ ชุมชนหนึ่งที่ได้รับการสร้างขึ้นมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ทำให้ทราบข้อจำกัดและบทบาทที่ควรปรับปรุงขององค์การบริหารส่วนตำบลลวงเหนือในการพัฒนาอาชีพของสมาชิกในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีเศรษฐกิจที่คล่องตัวและพึ่งตนเองได้อันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต

ทั้งนี้การศึกษาครั้งนี้มุ่งดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านตอบทบาทการสนับสนุน และส่งเสริมอาชีพจากงานทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยเน้นพิจารณาบทบาทที่มีข้อจำกัด ไม่สามารถทำงานบรรลุตามเป้าหมาย บทบาทที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนการกำหนดบทบาทที่ควรจะเป็นในแนวทางใดและทราบชัดถึงปัญหาและแนวทางขององค์การในการทำกิจกรรมให้เป็นแนวทางเดียวกัน โดยมุ่งสร้างกลุ่มให้มีความสำนึกร่วมกันภายใต้เป้าหมายร่วมกันด้วย เพื่อให้องค์การสามารถแก้ปัญหาภายในชุมชนได้ด้วยตนเอง และสร้างความก้าวหน้าให้กับธุรกิจชุมชนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการผลิตสินค้าต้องคำนึงคุณภาพและคุณภาพเท่านั้นที่ช่วยให้ธุรกิจดำรงอยู่และก้าวหน้าต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of the Study)

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านตอบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ ในการส่งเสริมอาชีพ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านกลุ่มทอผ้าบ้านหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านกลุ่มทอผ้าบ้านหลวงเหนือ ตอบทบาทส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้า ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชนชนบทหรือหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องและสนองตอบตามแนวนโยบายของภาครัฐบาลที่เน้นเรื่องการพัฒนาศักยภาพของบุคคล เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลผู้มีหน้าที่บริหารโครงการส่งเสริมอาชีพ ในชุมชนบ้าน
หลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ
กำหนดนโยบาย ตลอดจนปรับปรุงโครงการส่งเสริมอาชีพให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในชุมชน
บ้านหลวงเหนือ เพื่อให้ชุมชนรู้จักการปรับเปลี่ยนแนวทางอยู่ร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหาของสังคม
ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. สมาชิกกลุ่มแม่บ้านกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ทราบถึงบทบาทของ (อบต.) ใน
การส่งเสริมอาชีพ การมีส่วนร่วมพัฒนาอาชีพเสริมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงเหนือ

3. บุคคลทั่วไป เช่น นักวิชาการ นักศึกษา และประชาชนที่สนใจด้านบทบาทการ
ส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำข้อมูลไปศึกษาและอ้างอิงได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

(Scope of the Study)

1. ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่เป็นสมาชิก
กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านหลวงเหนือ ตำบลหลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2. การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมอาชีพ
ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในหมู่บ้านหลวงเหนือ ตำบลหลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
โดยจำกัดบทบาทที่จะศึกษาเฉพาะด้าน การถ่ายทอดความรู้ การจัดสรรงบประมาณ การแก้ไข
ปัญหา การชี้แนะ การให้ข่าวสาร และการคัดเลือก และใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้า

3. การศึกษาครั้งนี้จะศึกษา และจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม 2547 ถึงเดือน
มีนาคม 2548 เท่านั้น

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

(Operational Definition of Terms)

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
บ้านหลวงเหนือ กลุ่มย่อยทอผ้า และตัดเย็บเสื้อผ้าในบทบาทในการส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล โดยสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บผ้าจะบอกความคิดเห็นเป็นคำตอบในแต่ละข้อความ
ตามแบบสอบถามได้ 5 ระดับ ได้แก่

มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทมากที่สุด	คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทมาก	คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทปานกลาง	คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทน้อย	คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน และ
มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทน้อย	คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ (อบต.) คือ อบต. ลวงเหนือ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หมายถึง สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือ ซึ่งสังกัดกลุ่มย่อยทอผ้า และตัดเย็บเสื้อผ้าภายในหมู่บ้านลวงเหนือ หมู่ที่ 5 อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่ซึ่งอยู่ในขอบเขตของฐานะหรือตำแหน่งโดยอาจเป็น “บทบาทที่เป็นจริง” หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกที่แต่ละคนกระทำจริงในตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่หรือ “บทบาทที่คาดหวัง” ซึ่งหมายถึงการกระทำที่ควรปฏิบัติในการดำรงตำแหน่งนั้นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังของบุคคลอื่น ในสังคม

อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านทำอยู่ประจำวันและสร้างรายได้มากพอเลี้ยงครอบครัว

อาชีพรอง หมายถึง อาชีพที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านทำในเวลาว่างจากอาชีพหลักและสร้างรายได้น้อยกว่าอาชีพหลัก

บทบาทในการส่งเสริมอาชีพของ อบต. หมายถึง บทบาทของอบต. ลวงเหนือในการส่งเสริมอาชีพแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือ 6 ด้าน คือ

1. การถ่ายทอดความรู้เทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า
2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อโครงการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า
3. การแก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า
4. การชี้แนะกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าจัดหาปัจจัยการผลิต
5. การให้ข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาดแก่กลุ่มทอผ้า
6. การคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพ หมายถึง ตัวการหรือสิ่งที่รบกวนเป็นอุปสรรคที่ทำให้บทบาทในการส่งเสริมอาชีพของ อบต. ติดขัด หยุดชะงักหรือไม่สะดวกทำให้การส่งเสริมอาชีพเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพบ้านลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ได้ศึกษาวรรณคดี และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดและสามารถดำเนินการวิจัยอย่างถูกต้อง ดังนี้

1. บทบาท
2. ความคิดเห็น และการวัดความคิดเห็น
3. แนวคิด และหลักการส่งเสริม
4. อบต. และบทบาทในการส่งเสริมอาชีพ

บทบาท

ความหมายของบทบาท

ราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ส่วนคำว่าหน้าที่ หมายถึง กิจที่ควรทำหรือกิจที่จะต้องทำ สุพัตรา สุภาพ (2537) อธิบายไว้ว่า บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาท คือ ต้องเลี้ยงลูก เป็นครู บทบาท คือการสั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดี เป็นคนใช้ บทบาท คือ ต้องปฏิบัติตามหมอสั่ง สุชา จันทน์เอม (2531) อธิบายไว้ว่า บทบาท เป็นสิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่าง ๆพึงกระทำ นั่นคือ เมื่อสังคมกำหนดสิทธิ และหน้าที่ในสถานภาพใดอย่างไร แล้วบุคคลในสถานภาพนั้น ๆ จะต้องประพฤติหรือปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ อุทัย หิรัญโต (2526) อธิบายว่า บทบาทหรือหน้าที่ (function) คือ พฤติกรรมอันพึงคาดหมายของบุคคลแต่ละคนในกลุ่มหรือสังคมหนึ่ง ๆ หน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าวโดยปกติ (เอกชัย โอเจริญ, 2542 : 5)

บทบาท (role) หมายถึงท่าทาง การทำตามบท การทำตามบท วิถีแห่งบุรณธรรม (2536: 253) และในขณะเดียวกันนี้ก็มีผู้ให้ความหมายไว้อีกมากมายหลายทฤษฎี เช่น ดังเช่น พัทธา สายหู (2530: 76) กล่าวว่า บทบาท คือ การกระทำต่าง ๆ ที่ “บท” กำหนดไว้ให้ผู้แสดงใน

ละครเรื่องนั้น ๆ เป็นตัว (ละคร) อะไร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sarbin ได้กล่าวว่า บทบาทเป็นการแสดงให้เห็นพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหรือสถานภาพนั้น ๆ อุปมาตัวผู้แสดงที่ถูกกำหนดให้เป็นพระเอก ผู้แสดงละครนั้น คาดหวังว่าตนเองจะต้องการแสดงบทบาทของพระเอกให้ปรากฏ หากว่าเขาถูกกำหนดให้แสดงเป็นผู้ร้าย ก็ต้องแสดง บทบาทของผู้ร้ายให้ปรากฏ บทบาท คือการกระทำหรือการแสดงออกตามที่คนในตำแหน่งหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งสมควรประพฤติหรือแสดงออก และทุกคนยอมรับ (พลพันธ์ ธรรมสุภา, 2541: 8)

ความสำคัญของบทบาท

วินิจ เกตุจำ (2522: 37) ได้อธิบายถึงลักษณะความสำคัญของบทบาท ไว้ดังนี้คือ

1. บุคคลมักจะแสดงบทบาทตามที่ตนเองเคยมีประสบการณ์ หรือเคยเห็นมาหัวหน้าเดิมเป็นอย่างไร เมื่อลูกน้องได้ขึ้นมาเป็นหัวหน้าก็มักจะไม่ค่อยแตกต่างจากหัวหน้าคนเดิม ฉะนั้นในวงงาน ถ้าต้องการจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวงงาน มักจะเอาหัวหน้าจากที่อื่นมาเป็นแทนหัวหน้าคนเดิม

2. บทบาทของบุคคลแต่ละคนจะต้องอาศัยส่วนประกอบซึ่งกันและกัน เช่น หัวหน้าจะเป็นหัวหน้าไม่ได้ ถ้าไม่มีคนเป็นลูกน้อง พระเอกจะเป็นพระเอกไม่ได้ หากไม่มีผู้ร้ายหรือตัวประกอบอื่น ๆ เป็นต้น

3. บทบาทของบุคคล จะต้องสัมพันธ์กันในทุกสถานการณ์ ถ้าเกิดการขัดแย้งของบทบาท (intra-role conflict) แล้วจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความลำบากใจ เช่น บทบาทของสามีต่อภรรยา ต้องเอาใจไม่กลับบ้านค่ำ แต่บทบาทของชายคนเดียวกันในฐานะหัวหน้างาน ต้องอยู่เย็นหรือค่ำ เพื่อดูแลความเรียบร้อยหรือทำงานที่ค้างอยู่ให้เสร็จ ชายคนนี้จะต้องเลือกเอาอย่างหนึ่ง ฉะนั้นจะเกิดการขัดแย้งทางบทบาท

4. บทบาทของสมาชิกต่อกลุ่มจะต้องแสดงตามจุดมุ่งหมายของกลุ่ม ซึ่งจะกลายเป็นบทบาทของกลุ่มไปโดยอัตโนมัติ ถ้าแสดงบทบาทผิดไปก็จะเกิดการรังเกียจ เกิดทัศนคติไม่ดีแก่หมู่คณะ เช่น เป็นครูใหญ่กับบทบาทหนึ่ง เป็นครูน้อยกับบทบาทหนึ่ง หากครูน้อยแสดงบทบาทครูใหญ่หรือไปสั่งครูใหญ่ก็เกิดการระส่ำระสาย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539: 124-125) ระบุว่าบทบาทของสมาชิกในกลุ่มนั้นมีความจำเป็นและจะทำให้ทีมงานดำเนินไปด้วยดีเพราะบทบาทมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของทีมงาน บทบาทในทีมงานแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ บทบาทของพฤติกรรมแต่ละบุคคล บทบาทของ

พฤติกรรมในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทของพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำงานเป็น
ทีมงาน ดังนี้

1. บทบาทของพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเป็นบทบาท ของสมาชิกแต่ละคนใน
ทีมงาน เป็นบทบาทเฉพาะของแต่ละคนพฤติกรรมของบุคคลจะก่อให้เกิดบทบาทที่แตกต่างกันไป
ขึ้นอยู่กับเจตคติ ความสนใจและนิสัยของแต่ละคน

2. บทบาทของพฤติกรรมในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นความพยายามที่จะ
ร่วมกันและดำเนินการร่วมกันเพื่อความสัมพันธ์อันดีต่อกันพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มจะมีดังนี้

2.1 เป็นผู้ประสานงาน เป็นผู้ที่ยกย่องให้กลุ่มรวมกันเมื่อสมาชิกมีความ
คิดเห็นขัดแย้งกัน ก็พยายามประนีประนอมไกล่เกลี่ยเพื่อบรรเทาความขัดแย้ง

2.2 เป็นผู้ผ่อนคลายความเครียด พยายามสร้างอารมณ์ขันขึ้นรักษาบรรยากาศเป็น
กันเองในการทำงานเป็นทีม

2.3 เป็นผู้ให้กำลังใจ พยายามให้คำชมในสิ่งที่เหมาะสมแสดงความชื่นชมใน
ข้อเสนอแนะของสมาชิกให้กำลังใจ ให้ความอบอุ่นกับสมาชิกในกลุ่มทุกคน

2.4 เป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ เช่น จัด
เครื่องดื่ม อาหาร จัดบรรยากาศ คอยดูแลให้การสนทนาดำเนินไปด้วยดี

2.5 เป็นผู้สังเกตการณ์ เป็นผู้คอยสังเกตการณ์ประเมินผลให้กลุ่ม พยายามบอกถึง
การรับรู้ ปฏิติกริยาของสมาชิกที่มีต่อกลุ่ม

3. บทบาทของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมงานเป็น ความพยายามที่จะ
ทำงานรับผิดชอบแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันพฤติกรรมทำงานบุคคลในการทำงานเป็นทีมลักษณะดังนี้

3.1 เป็นผู้ให้ข้อมูลผู้ให้ข้อเท็จจริงข้อสรุปต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์พิจารณา
ปัญหา

3.2 เป็นผู้ชี้แจงแสดงเหตุผลเป็นผู้ให้รายละเอียดโดยการยกตัวอย่าง ให้ความหมาย
แสดงเหตุผล ทำความเข้าใจกับปัญหาของสมาชิกและรวบรวมเชื่อมโยงความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคนให้เข้ากัน

3.3 เป็นผู้ริเริ่มเป็นผู้แสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ ให้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
แนววิธีการใหม่แก่กลุ่ม

3.4 เป็นผู้กำหนดมาตรฐาน ใช้มาตรฐานในการประเมินผลความก้าวหน้าของกลุ่ม

3.5 เป็นผู้ทำงาน ทำงานให้กับกลุ่มเพื่อความสำเร็จของกลุ่มเช่น การจัดวาง
ระเบียบติดต่อสื่อสารและประสานงาน รวบรวมงานที่ทำ ทำงานประจำให้กลุ่ม

3.6 เป็นผู้สรุปและประเมินผล เป็นผู้คอยสรุปชี้แจงให้สมาชิกทราบว่าการทำงานของ
ของกลุ่มก้าวหน้าเพียงใด ประเมินความก้าวหน้าและสรุปผลการทำงานของกลุ่ม

โครงการส่งเสริมอาชีพเป็นโครงการของ อบต.ลวงเหนือ ที่มุ่งช่วยเหลือให้ประชาชน
ตามชนบทมีงานทำเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวของตนเอง นอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก คือ
เกษตรกรรมอีกทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของภาครัฐ เพราะการกระตุ้นให้เศรษฐกิจชุมชนให้ตั้งมั่นดำรง
อยู่ได้จักทำให้ประชาชนตามชนบทรักถิ่นที่อยู่มากขึ้น ไม่จำเป็นต้องอพยพไปขายแรงงานในต่าง
ถิ่นความเจริญจะกระจาย การติดต่อจะเป็นตามแนวนอนเป็นระบบตลาดแบบที่เราปรารถนา ไม่มี
การผูกขาด เป็นจริงได้มากกว่าในเศรษฐกิจแบบชุมชน นอกจากการติดต่อกันแบบค้าขายโดยทาง
ตลาดท้องถิ่นอาจช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นเครือข่าย ช่วยเหลือซึ่งกัน และกันแทนการแข่งขัน
เศรษฐกิจชุมชนเป็นเศรษฐกิจแบบแนวนอนหรือแบบกระจายเป็นเศรษฐกิจที่ความเจริญกระจายอยู่
ทั่วประเทศ (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2544: 36)

การวัดระดับของบทบาท

การวัดระดับของบทบาทนี้ไม่สามารถที่จะวัดได้โดยตรง ดังนั้นจึงใช้การวัดบทบาท
แบบเจตคติ เจตคติหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้
และประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อ
สิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
กระบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม (socialization) ฉะนั้นเจตคติจึงเป็นสิ่งที่ได้
รับการปลูกฝัง และพัฒนามาตั้งแต่วัยทารกมาจนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเจตคตินี้จะแสดงออก หรือ
ปรากฏให้เราเห็นได้ชัด ในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าสังคมเจตคติเป็นสิ่งที่กำหนดให้บุคคล
ประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองในการที่จะชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคล วัตถุ สถานการณ์ หรือ
แม้กระทั่งความคิดเห็นต่าง ๆ เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงแต่สามารถอ้างอิงได้จาก
พฤติกรรม หรือการตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ เจตคติดีมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. Cognitive component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจของบุคคล
ที่มีต่อสิ่งเร้า (object) นั้นๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินผลสิ่ง
เร้านั้น ๆ

2. Filling component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคลที่มี
ความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่างๆ เป็นผลต่อเนื่องจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้านั้นแล้วว่าพอใจหรือไม่
พอใจต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลว อย่างไร

3. Action tendency component เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียง ที่บุคคลจะประพฤติดีหรือปฏิบัติตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่ได้มาจากการประเมินผล (เชดสคี้ โฆวาสินธุ์, 2527: 66)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าบทบาทคือการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหรือสถานภาพของบุคคลซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปและบทบาทจะเปลี่ยนอยู่เสมอตามตำแหน่งหรือสถานภาพที่เปลี่ยนไป

ความคิดเห็นและการวัดความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

กันยา สุวรรณแสง (2532: 107) อ้างใน โสภา ชูพิชัยกุลชัย (2523) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง เป็นการใช้อยุทธลักษณ์ (symbols) แทนสิ่งหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาในรูปความคิดเห็น ส่วน ชำนาญ ถาวรดี (มปป.: 24) ได้กล่าวว่า คนเราย่อมคิดอะไรแตกต่างกันออกไปได้ตั้งมากมายแทบจะคนหนึ่งก็ความคิดหนึ่งก็ว่าได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าแนวความคิดต่าง ๆ เหล่านั้นจะเอามาเข้าตารางแบ่งหมวดหมู่ไม่ได้ นั่นก็คือถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างของปัจเจกบุคคลในแต่ละกลุ่มอันเป็นแบบฉบับของความคิดก็ตามแต่ถ้าหากว่าได้จัดเข้าอยู่ในกลุ่มเดียวกันก็เชื่อได้เลยว่า วิธีการคิดที่จะทำอะไรจะมีส่วนเหมือนกันทั้งหมดตามพจนานุกรมอังกฤษ-ไทย วิทย์ เทียงบุรณธรรม (2529: 703) ระบุว่า ทรรศนะ มีความหมายเป็นภาษาอังกฤษ คือ “opinion” หรือ “view” ดังนั้น ทั้งคำว่า “ทรรศนะ” หรือ “view” หรือ “opinion” จึงสามารถใช้ได้ในความหมายเดียวกัน คือ หมายถึง “ความคิดเห็น”

กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาวมณี (2524: 225) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการตอบสนองต่อประเด็นหรือเรื่องราว เป็นสิ่งเร้าที่แสดงออกมาได้อย่างเปิดเผย หรือตอบสนองได้อย่างตรงๆ ส่วน สุโท เจริญสุข (มปป.: 81) ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นความรู้สึกรู้สึกเฉพาะเรื่องซึ่งสอดคล้องกับ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529: 92) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งวิจรรณญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามข้อเท็จจริง รวมทั้ง ทวี เสรมัญญ (2520: 5) ให้ความเห็นว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกอยู่บนพื้นฐานของความจริง และเป็นทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งอาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งนั้นก็ได้อีก

รจิตลักษณ์ แสงอุไร (2530: 204) ให้ความเห็นว่า ความคิดเห็นเป็นการประเมินคน หรือวัตถุหรือแนวความคิดออกมาทางวาจา ซึ่งอาจเป็นทางบวก หรือทางลบ หรือเฉย ๆ ก็ได้ ในขณะที่ Lolasa and Kolesnik อ้างในยิ่งยง เรือนทอง (2525: 89) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคล ในอันที่จะตัดสินใจพิจารณาจากการประเมินค่าสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ หรือพรรณนาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและความคิดเห็นย่อมได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติซึ่งทางเดียวกัน อ้างใน เชนิสาน พรรัตน์ (2528: 10) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของทัศนคติส่วนหนึ่ง และเป็นการแปลความหมายของบุคคลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ ส่วน นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2531: 132) กล่าวว่า ความคิดเห็นมักใช้ควบคู่ไปกับค่านิยมและความเชื่อ ส่วนใหญ่มักจะใช้กับเรื่องที่คนหมู่มากมีความเชื่อหรือทัศนคติอย่างไร เช่น ความคิดเห็นของคนไทยที่มีต่อรัฐบาลหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

สุชา จันทรเฒ และ สุรางค์ จันทรเฒ (2524: 85) ได้กล่าวว่าความคิดเห็นคือการแสดงออกทางเจตคติ เพราะเจตคติมีความเกี่ยวข้องกับความคิด ซึ่งเป็นลักษณะความรู้สึกร่องจิต หรือสิ่งกระตุ้นให้ความคิดของบุคคลเอนเอียงไปทางใดทางหนึ่งได้ และแสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นหรือพฤติกรรมอย่างอื่น สำหรับองค์ประกอบของความคิดเห็นนั้น สุชา จันทรเฒ (2531: 30) ระบุว่า เป็นการรวมเอาสิ่งต่าง ๆ หลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ (cognitive component) คือ ประสบการณ์ต่อวัตถุ สถานการณ์ ทำให้เกิดความรู้ ความคิดเห็น หรือความเชื่อ ความรู้สึกหรืออารมณ์ (affective component) ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมหรือแนวโน้มในการแสดงออก (behavioral tendency) เป็นความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงออกตามความรู้ความเข้าใจ จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ไม่มีผลผูกพันว่าผิดหรือถูก เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พอใจหรือไม่พอใจ ซึ่งบุคคลจะแสดงออกด้วยคำพูด การเขียน หรือพฤติกรรม และความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นย่อมแตกต่างกันจากพรรณนาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า “ความคิดเห็น” หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาในรูปความเห็น มีความแตกต่างของปัจเจกบุคคลในแต่ละกลุ่ม อาจเป็นทางบวก หรือทางลบ หรือเฉย ๆ ก็ได้ มักใช้ควบคู่ไปกับค่านิยมและความเชื่อ อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามข้อเท็จจริง และอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งนั้นก็ได้

การวัดความคิดเห็น

ทัศนะ หรือ ความคิดเห็น พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2538: 272–273) ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า ความคิดเห็น ของบุคคลที่สมบูรณ์แบบว่า เป็นผู้สามารถเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าอย่างแท้จริงของมนุษยชาติ มีคุณสมบัติในการดำเนินชีวิตในขอบข่ายของคดี หรือคนที่แท้ 7 ประการว่า สัปปริสธรรม ดังต่อไปนี้

1. ชัมมัญญาตา: เป็นผู้รู้กาล และรู้จักผล
2. อัตถัญญาตา: เป็นผู้รู้ความหมาย และรู้จักผล
3. อุตถัญญาตา: เป็นผู้รู้จักตน รู้ และเข้าใจตนเองตามสภาพที่เป็นจริง
4. มัตถัญญาตา: การเป็นผู้รู้จักประมาณ รู้จักดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ ด้วยความพอดี
5. กาลัญญาตา: การเป็นผู้รู้จักกาลเวลาอันเหมาะสมที่จะทำกิจการต่าง ๆ
6. ปริสัจญญาตา: เป็นผู้รู้จักชุมชน รู้จักการกระทำในชุมชน
7. บุคคลัญญาตา: ควรเป็นผู้รู้จักบุคคล เข้าใจความแตกต่างของบุคคล และเลือก

วิธีการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น

การวัดความคิดเห็นด้วยระบบการให้คะแนน (scoring system) โดยกลุ่มเป้าหมายให้คำตอบในแต่ละข้อคำถามตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ลักษณะคือ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” มีคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน “เห็นด้วย” มีคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน “ไม่มีความคิดเห็น” มีคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน “ไม่เห็นด้วย” มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน และ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) โดยอาศัยเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
4.21 – 5.00	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยมากที่สุด
3.41 – 4.20	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยมาก
2.61 – 3.40	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

แนวคิดและหลักการส่งเสริม

พจน์ บุญเรือง (2534) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การส่งเสริม” (extension) เป็นการขยายและถ่ายทอดความรู้ตามระบบวิทยาการแผนใหม่ (innovative systems) ซึ่งก่อประโยชน์ทางการศึกษา (educational advantages) และมีคุณค่าทางปฏิบัติ (practical values) แก่บุคคลผู้พึงได้รับความช่วยเหลือในการเรียนรู้ หรือผู้รับการส่งเสริม ดังที่เรียกว่า “people intended” หรือ clientele หรือ audience ให้สามารถพัฒนาตนเอง โดยการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (better living) เป็นสำคัญ” Kelsey and Hearn กล่าวว่า “งานส่งเสริม (extension work) คือระบบการให้การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งผู้ใหญ่ และเยาวชนจะเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง (learning by doing) Mabutas and Pagirigan กล่าวว่า การส่งเสริม (extension) เป็นการดำเนินการให้บริการโดยมุ่งหวังในการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกร แม่บ้านเกษตรกร และประชาชนในชนบททั่วไป โดยสอนให้ยอมรับ ปรับปรุงวิธีการ และนำไปปฏิบัติในด้านเกษตรกรรมเคหกิจ และความเป็นอยู่ในสังคมที่ดีขึ้น” (บุญสม วราเอกศรี, 2539: 23)

Savile ได้กล่าวว่า “ความมุ่งหมายของการส่งเสริมทุกอย่าง คือ การสอนประชาชนผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ชนบท ถึงวิธีการในการยกระดับมาตรฐานของความเป็นอยู่โดยให้ประชาชนได้ใช้ความพยายามใช้ทรัพยากรกำลังคน กำลังสัตว์ และวัสดุของเขาเองโดยได้รับความช่วยเหลือให้น้อยที่สุด” Paul Leagan ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมว่า “กระบวนการส่งเสริม (process of extension education) คือการทำงานร่วมกับประชาชน (working with people) ไม่ใช่ทำให้ประชาชนเพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ (self-reliant) โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น” Mosher ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมไว้ว่า “เป็นการทำงานกับชาวชนบท โดยผ่านวิธีการให้การศึกษานอกโรงเรียนในแนวที่เป็นเรื่องสนใจเป็นความต้องการของเขา อย่างมีความใกล้ชิดและสร้างความเป็นเพื่อน เพื่อปรับปรุงระดับความเป็นอยู่ ของครอบครัวชาวชนบท ช่วยสนับสนุนสวัสดิภาพชุมชนในชนบท” John Russell ซึ่งเป็นที่ปรึกษาด้าน Rainfed Crop ของแผนก Agricultural and Rural Development ของธนาคารโลก ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมการเกษตรไว้ว่า “การส่งเสริมการเกษตรคือ กระบวนการจัดหาความรู้และทักษะที่จำเป็นเพิ่มเติมให้แก่เกษตรกรเพื่อนำไปปรับปรุงผลผลิต เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพและต้องใช้วิธีการสื่อสารแบบ 2 ทาง (two – way communication) (วิจิตร อวาทกุล, 2535: 78)

ปรัชญาของงานการส่งเสริม

บุญสม วราเอกศิริ (2539: 26) กล่าวว่าความหมายของ ปรัชญา (philosophy) ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายว่า “วิชาว่าด้วยหลักแห่งความรู้และความจริง” แต่ถ้าจะยึดถือตามความหมายของ ดร. ปรีดี พนมยงค์ แล้วก็น่าจะมองเห็นได้ชัดกว่าคือ ท่านได้ให้ความหมายไว้ว่า ปรัชญา คือ “หลักนำในการคิดการปฏิบัติ”

วิจิตร อาวะกุล (2539: 80) ระบุว่าปรัชญา (philosophy) หมายถึง “แนวความรู้สึนึกคิดอันดีงามของบุคคลที่ทำให้บุคคลเกิดแนวปฏิบัติ” ปรัชญาของการส่งเสริมอยู่ที่การ “ช่วยคนให้ช่วยตนเอง” (help people to help themselves) คือ ช่วยให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมให้มีการศึกษา มีความรู้พัฒนาตนเอง โดยให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองในทางความรู้ ความคิดทักษะในการปฏิบัติรู้จักตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นตัวเอง รวมทั้งมีทัศนคติค่านิยมที่ถูกต้อง และมีฝีมือในการประกอบอาชีพเกษตรตามความต้องการและความถนัดและสนใจของแต่ละคน แต่ละกลุ่มในสังคม ปรัชญาของการส่งเสริมการเกษตรนั้นยังหมายรวมไปถึงการปฏิรูป เปลี่ยนแปลง ทั้งคนภาวะสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสังคมไปด้วยการช่วยคนให้ช่วยตนเองโดยการให้การศึกษา เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนและจูงใจในการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า

บุญธรรม จิตตอนันต์ (2540: 26) ระบุปรัชญาหรือหลักยึดในการคิดการปฏิบัติของงานส่งเสริมที่สำคัญเพื่อให้งานส่งเสริมบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังต่อไปนี้

1. งานส่งเสริมต้องเริ่มจากจุดที่จะเข้าไปพัฒนาคือท้องถิ่น นักส่งเสริมต้องไปหาเขา ณ ที่บ้าน หรือเรียกสวนไร่นา ศึกษาปัญหา และความต้องการที่แท้จริงจากเขาที่นั่น จากสิ่งที่เขาทำอยู่ หากมีแนวคิดใหม่ ๆ ก็พูดคุยกับเขาในภาษาที่เขาเข้าใจกันเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน หลังจากที่เกิดความคุ้นเคยและเกิดความเชื่อมั่นว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำในปัญหาต่าง ๆ ได้เขาจึงจะไปปรึกษาที่ทำงานให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างกัน

2. งานส่งเสริมต้องตระหนักอยู่เสมอว่า เกษตรกร และครอบครัวเกษตรกรนั้นเป็นบุคคลเป้าหมายที่สำคัญ มิใช่ผู้ด้อยปัญญา และความคิด ความสำเร็จของงานส่งเสริมจะดีขึ้นได้ขึ้นอยู่กับความเห็นอกเห็นใจ และความเข้าใจในบุคคลอื่น มีทัศนคติที่ดีต่อกัน รู้ปัญหา และที่มาแห่งปัญหาแล้วช่วยให้เขาแก้ปัญหาของเขาเองในทางที่ถูกที่ควร

3. งานส่งเสริมเป็นงานที่มุ่งพัฒนาบุคคลเป้าหมาย คือ เกษตรกร และสมาชิกในครอบครัวให้สามารถช่วยตัวเองได้ คือให้เขาช่วยตัวเองของเขาเอง แทนที่จะทำให้เขา ก็ให้เขามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาที่เขาเผชิญอยู่ ร่วมกันพิจารณาแนวทางที่จะแก้ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหาด้วยตัวของเขาเอง

4. ความรู้วิทยาการใหม่ ๆ หรือแนวความคิดใหม่ ๆ ที่จะนำไปเผยแพร่ให้แก่บุคคลเป้าหมายนั้นต้องแน่ใจว่ามีประโยชน์และเหมาะสมแก่บุคคลเป้าหมายที่จะนำไปปฏิบัติได้และเข้ากับสภาพการณ์ในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเองต้องรู้ และเข้าใจในเรื่องที่จะชี้แนะเป็นอย่างดี มิฉะนั้นแล้วก็จะขาดความเชื่อถือจากบุคคลเป้าหมาย

5. งานส่งเสริมจะช่วยให้เกษตรกร และครอบครัวเกษตรกรได้รับความรู้และทักษะใหม่ ๆ ตามความสนใจ และความต้องการของเขา อย่าไปยึดเย็ดความรู้ให้เขา โดยที่เขาพิจารณาไตร่ตรองแล้วเห็นว่า ไม่เกิดประโยชน์หรือไม่ตรงกับความต้องการของเขา

6. งานส่งเสริมในลักษณะการสร้างผู้นำ หรือการรวมกลุ่มสหกรณ์จะสะดวกขึ้นถ้าได้อาศัยโครงสร้างหรือสายโยงใยที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น

หลักการส่งเสริม

สามารถรวบรวมได้ดังนี้

1. การส่งเสริม คือการให้การศึกษ (extension is an educational service) หรือจะเรียกว่าการส่งเสริมเป็นขบวนการทางการศึกษา (education process situation) ในลักษณะของการศึกษานอกระบบ (non formal education)

2. งานส่งเสริมเริ่มจากสภาพความเป็นจริงของเกษตรกร (based on farmer present situation) เพื่อให้ทราบถึงสภาพความเป็นจริงและทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อถือศรัทธา อุปนิสัยใจคอเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการติดต่อและให้คำแนะนำส่งเสริมในโอกาสต่อไป

3. งานส่งเสริมจะต้องอาศัยการสนับสนุนวิชาการจากงานวิจัย (based on the agricultural research support) ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยสถาบันวิจัย จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (people participation) เน้นถึงความร่วมมือร่วมใจของเกษตรกรในชนบท

5. ยึดหลักประชาธิปไตย (democratic process) คือ ถือว่าการส่งเสริมการเกษตรเกิดจากความสมัครใจ เป็นพื้นฐานจะต้องทำให้บุคคลเป้าหมายในการส่งเสริมร่วมทำงานแบบกันเอง

6. ยึดหลักสนองความต้องการของผู้รับการส่งเสริม (based on farmer interests and needs) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการแท้จริง (felt needs) ของเกษตรกรที่ไม่ขัดต่อนโยบายความต้องการของประเทศชาติ

7. แผนและโครงการควรจะกำหนดไว้ (planning and project are set) แผนการดำเนินงาน และโครงการควรจะได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน เพราะจะสามารถกำหนดการทำงาน เวลา สถานที่ บุคลากร และงบประมาณ จึงจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการทำงานได้

8. ใช้ทรัพยากรทางวิชาการในท้องถิ่น (use local academic resources) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จะต้องทราบถึงที่ต้อง ภาระหน้าที่ และบริการของแหล่งทรัพยากรทางวิชาการ เช่น วิทยาการ สถานีทดลอง และสถาบันศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนผู้ชำนาญการ ผู้มีประสบการณ์ เกษตรกรดีเด่นในท้องถิ่นใกล้เคียง

9. ดำเนินการสร้าง และใช้ผู้นำท้องถิ่น (develop and use local leader) การส่งเสริมการเกษตรจำเป็นต้องสร้างผู้เป็นแกนนำ ในท้องถิ่นในการที่สามารถเป็นตัวแทน ในการส่งเสริมการเกษตรได้

10. เป็นกระบวนการต่อเนื่อง (continuous process) การส่งเสริมการเกษตร ถือว่าเป็นการดำเนินการอย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งเหมือนกับการพัฒนาการเกษตร ซึ่งจะต้องดำเนินการต่อไปเรื่อย ๆ

11. เป็นการทำงานร่วมกับเกษตรกร หรืองานดังกล่าวดำเนินการ โดยเกษตรกรเป็นหลักการส่งเสริมการเกษตรนั้นเกษตรกรจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเอง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเป็นเพียงแต่ผู้ชี้แนะ แนะนำให้คำปรึกษาเท่านั้น

12. ยึดหลักการส่งเสริม กำหนดมาจากเบื้องล่าง เป็นสำคัญ (based on bottom up) เป็นสิ่งที่เกษตรกรมีและเป็นผู้ การวางแผนโดยมีเกษตรกรร่วมเป็นความต้องการของเกษตรกร ย่อมจะทำให้แผนสมบูรณ์นำไปปฏิบัติได้ ทั้งนี้ต้องประสานกับนโยบาย ซึ่งถือว่ามาจากเบื้องบนด้วย (top-down policy)

13. การใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (use of subject matter specialist) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ไม่ได้เป็นผู้ชำนาญเฉพาะด้าน ความรู้เฉพาะด้านที่ลึกซึ้งจึงต้องพึ่งพานักวิชาการเฉพาะ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะจึงสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

14. การสร้างศรัทธาและทัศนคติที่ดี เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พึงสร้างศรัทธา ความเชื่อมั่นแก่เกษตรกร เพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในบทบาทของตนเองมาก เพราะเกษตรกรล้วนเป็นผู้เอาใจ ย่อมมองเจ้าหน้าที่เหมือนไม่มีประสบการณ์ อ่อนเยาว์ เป็นต้น การศรัทธาความเชื่อถือเป็นสิ่งสำคัญและยังผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมการเกษตรได้

15. การดำเนินการส่งเสริมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากเงื่อนไขสถานการณ์ และเหตุการณ์ มักจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงต้องติดตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมย่อมจะเกิดผลดีได้

16. การส่งเสริมจำเป็นต้องสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ (national policy) เนื่องจากประเทศมีนโยบายกำหนดการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอยู่เสมอ การมีนโยบายเป็นแนวทางปฏิบัติ การส่งเสริมการเกษตร จะต้องพิจารณาสร้างแผนนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ อันจะสามารถสร้างความเจริญและประสิทธิภาพได้ (บุญสม วราเอกศิริ, 2539: 43-46; พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์, 2537: 25-28)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และบทบาทในการส่งเสริมอาชีพ

ประวัติการก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คือหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (โกวิทย์ พวงงาม และปรีดี โชติช่วง, 2544: 1)

จากการที่สภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามาร่วมกันบริหารของตำบล และหมู่บ้านทุกอย่างที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่น และราษฎรเป็นส่วนรวม อันจะเป็นทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้วยวิธีจัดให้มีสภาตำบลและคณะกรรมการสภาตำบลขึ้นนั้น ต่อมาในวันที่ 1 มีนาคม 2509 กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ 275/2509 เรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลหมู่บ้านขึ้น โดยรวมคณะกรรมการตำบล และสภาตำบล เข้าเป็นองค์กรเดียวกัน เช่นเดียวการปกครองของสุขาภิบาล เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ยิ่งขึ้นและให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาเมืองในระบอบประชาธิปไตย คณะรัฐมนตรีได้ลงมติรับหลักการเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 แก้ไขปรับปรุงระเบียบบริหารของตำบล และให้ปรับปรุงตำบลให้เป็นสภาตำบล ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ ภายใน 3 ปี เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน อย่างไรก็ตาม สภาตำบลยังไม่เป็นนิติบุคคล แต่ถือเป็นหน่วยหนึ่งของการบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยย่อยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0309/ว 438 ลงวันที่ 29 กันยายน 2509 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0309/ว 99 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2510 และหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309/10898 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2510 ต่อมารัฐบาลได้ปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจ

ไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 6 และยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดย พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 111 ตอนที่ 53 ก. ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2537 เกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กล่าวคือ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยนั้นอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย สำหรับการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ย ของสภาตำบลให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล (อุดม เขยกิจวงศ์, 2545: 32-33)

ความสำคัญองค์การบริหารส่วนตำบลต่อชุมชน (หมู่บ้าน/ตำบล)

ความสำคัญองค์การบริหารส่วนตำบลต่อชุมชน

1. เป็นองค์การในการบริหารจัดการพัฒนาตำบล และเป็นไปตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นในการบริหารกิจการของตำบล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
2. เป็นหน่วยปฏิบัติและประสานงานทรัพยากรระหว่าง อบต. กับท้องถิ่นอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยราชการเอกชนอื่น ๆ
3. เพื่อเป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชน ในการเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น (สมาชิกสภา อบต.) เข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการงบประมาณ รายได้ ทรัพย์สิน และการระดมทุน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น
4. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความสามารถ ทำงานรับใช้ท้องถิ่นอย่างเต็มกำลัง และก่อให้เกิดการจ้างงานขึ้นในท้องถิ่น เช่น สมาชิก อบต. พนักงานลูกจ้างขึ้นในท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภา อบต. พนักงานและลูกจ้างของ อบต.

5. เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น และตรวจสอบการทำงาน และการใช้สิทธิเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภา อบต. ที่ไม่โปร่งใสตาม บทบาทหน้าที่ในการเลือกตั้ง กำกับควบคุม ตรวจสอบ และการถอดถอนสมาชิกสภา อบต. ที่ไม่ โปร่งใส (โกวิท พวงงาม และปรีดี โชติช่วง, 2544: 13)

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2517 และมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ระบุในมาตรา 67 ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งของปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ทางราชการมอบหมาย

นอกจากนี้ ภายใต้บังคับบัญชาแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำ กิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (อุดม เขียววงศ์, 2545: 35-36)

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

10. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

ทั้งนี้อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 66 มาตรา 67 และ มาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ใน อันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินการกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐนำ ความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินการนั้นด้วยดังความระบุ ในมาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติ สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล (2537: 18)

จากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติ สถาปนาและ องค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 66 มาตรา 67 และ มาตรา 69 ดังกล่าวนั้นเราพอจะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมอาชีพของราษฎรซึ่งครอบคลุมไปถึง เกษตรกร และแม่บ้านเกษตรกรด้วย (พรทิพย์ คำพอ, 2544: 56) จากความข้างต้นจะเห็นได้ว่า อบต. เป็นองค์กรที่สะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาลที่จะกระจายอำนาจสู่หน่วยงานการบริหารระดับ ตำบลซึ่งส่งผลให้

1. อบต. เป็นจุดเริ่มต้น ของการกระจายอำนาจ การบริหาร การปกครองสู่องค์กร พื้นฐานในระดับตำบล
2. ประชาชนจะได้รับประโยชน์จาก อบต. ในด้านการพัฒนาซึ่งตรงกับปัญหาและ ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริม แนวความคิดประชาธิปไตย ในสังคมปัจจุบันที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำบลจะมีมากขึ้น โดยผ่าน ผู้แทนของคนในองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ เป็นที่เชื่อได้ว่าความเจริญ การพัฒนาในทิศทางที่ดี ของ อบต. จะส่งผลให้เกิดความเจริญและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมในภาพรวม ของประเทศต่อไป

บทบาท อบต. ในการส่งเสริมอาชีพ

ในปัจจุบันนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจบริหารจัดการชุมชนของตนเองทำให้ งานบริหารมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการทำกิจกรรมได้ข้อบังคับของกฎหมาย ข้อ 5 ที่

ระบุได้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์ โดยเชื่อมโยงกับงานของกระทรวงเกษตร สหกรณ์ผ่านการจัดตั้งศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรประจำตำบล ซึ่งเป็นศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีของชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาให้เป็นเวทีสำหรับชาวบ้านใน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งเป็นเวทีสำหรับการทำงานร่วมกันของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ หลักการสำคัญในการดำเนินงาน ได้แก่ การทำงานแบบบูรณาการ โดยให้มีปฏิทินการทำงานประจำเดือนร่วมกับส่วนราชการต่าง ๆ การให้เกษตรกรมีส่วนร่วมโคจรวัดเวทีสำหรับเกษตรกร เพื่อปรึกษาหารือวางแผนร่วมกันการ ฝึกอบรม และถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งในรูปแบบของจุดสาธิต และแปลงเรียนรู้ รวมทั้งการฝึกอบรม การศึกษาดูงานและการจัดทำข้อมูลของตัวเกษตรกร และแบบจำลองสภาพภูมิประเทศ สำหรับ กิจกรรมสำคัญภายใต้ศูนย์ฯ ได้แก่ โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ โครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และโครงการศูนย์ผลิตพันธุ์พืชชุมชน นอกจากนี้จะมีการติดตามการ ปฏิบัติงานทั้งในระดับภาค ระดับจังหวัด และอำเภอ ดังนั้น การมีระบบการจัดการที่ดีจึงจำเป็นหาก กลุ่มต่าง ๆ ภายใต้ศูนย์ฯ มีความเข้มแข็ง จะทำให้มีกิจกรรมที่หลากหลายและสามารถเชื่อมโยงกัน ทั้งด้านปัจจัยการผลิตและการซื้อ-ขายผลผลิตแต่ละหน่วยผลิตสินค้าอะไร ปริมาณเท่าไร ช่วงเวลา ไหน ซึ่งจะทำให้สามารถจัดการด้านผลผลิตได้ (supply management) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรม ส่งเสริมการเกษตร, 2545: 16-19)

องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแสดงบทบาทส่งเสริมอาชีพเกษตรกร โดยดำเนินงาน ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรด้านการส่งเสริมอาชีพตามขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

1. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่การสำรวจข้อมูลด้านชีวภาพ กายภาพ ด้านการเกษตร ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

- 1.1 รัฐดำเนินการออกแบบและวิธีการสำรวจข้อมูล
- 1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการสำรวจข้อมูล
- 1.3 รัฐและ อบต. ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล
- 1.4 สำนักงานเกษตรอำเภอ กำกับ ควบคุมตรวจสอบกับข้อเท็จจริง

2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

2.1 รัฐให้ข้อมูล กำกับปรึกษาและแนวทางพัฒนาการเกษตรให้ องค์การบริหาร ส่วนตำบลเพื่อประกอบในการจัดทำแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล

- 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลรวบรวมข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผน
- 2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการวิเคราะห์และจัดทำแผนด้วยตนเอง
- 2.4 การกำกับ / ควบคุม / ตรวจสอบโดย ผอ.ศูนย์ฯ เกษตรอำเภอ อบต.

3. การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ข้อมูล การผลิต การตลาดและเทคโนโลยี) มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

3.1 รัฐให้ข้อมูลความรู้ และวิชาการที่จะใช้ในการบริการ และเผยแพร่แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลนำข้อมูลที่ได้รับจากรัฐไปใช้ในการบริการ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรอำเภอ

3.3 การกำกับ / ควบคุม / ตรวจสอบ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ

4. การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

4.1 อบต. ร่วมกับรัฐในการสำรวจรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 รัฐกับองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกันศึกษาวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.3 รัฐกับองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกันพัฒนาทดสอบภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.4 รัฐกับ อบต. ร่วมกันเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเครือข่าย

5. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

5.1 อบต. ดำเนินการสำรวจความเสียหายและความต้องการช่วยเหลือรายงาน

5.2 อบต. จัดหาปัจจัยการผลิตในการให้การช่วยเหลือลดความเสียหาย

5.3 อบต. ดำเนินการให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรในด้านปัจจัยการผลิต

6. การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

6.1 องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการสำรวจการระบาด

6.2 รัฐและองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมดำเนินการพยากรณ์เตือนการระบาด

6.3 รัฐและองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมบริการวินิจฉัยศัตรูพืช

6.4 รัฐถ่ายทอดความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และให้คำแนะนำโดยองค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการคำแนะนำเบื้องต้น

6.5 องค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการสารเคมีเครื่องมือการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

6.6 รัฐและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้บริการสารเคมีเครื่องมือการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

6.7 การกำกับ/การควบคุม/โดยส่วนกลาง กสท. ตรวจสอบขั้นต้นโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ

6.8 การตรวจสอบมาตรฐานของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต่อเนื่องทุก 4 ปี โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับส่วนกลาง

7. การฝึกอบรมอาชีพ มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

7.1 องค์การบริหารส่วนตำบลจัดหาปัญหาความต้องการของเกษตรกร

7.2 รัฐให้การสนับสนุนทางวิชาการและจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพ

8. การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

8.1 องค์การบริหารส่วนตำบลจัดหาปัญหาความต้องการของเกษตรกร

8.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่ม

9. การกระจายพันธุ์ มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

9.1 รัฐผลิตพันธุ์ดีให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

9.2 องค์การบริหารส่วนตำบลรับพันธุ์นำไปขยาย

9.3 องค์การบริหารส่วนตำบลนำพันธุ์ดีกระจายให้แก่เกษตรกรรายอื่น ๆ ต่อไป

9.4 รับให้คำแนะนำวิชาการและการขยายกระจายพันธุ์

9.5 การกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบ: โดย ผอ.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การเกษตรประจำตำบล เกษตรอำเภอ อบต.

บทบาทส่งเสริมอาชีพ อบต.ลวงเหนือตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product) ซึ่งเป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นที่การเพิ่มมูลค่าผลผลิต และทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เอกลักษณ์ของชุมชน มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยรวมทั้งการพัฒนาทางด้านการตลาด ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานดังกล่าว (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2545: 22-23) ทั้งนี้ตำบลลวงเหนือได้เลือกเอาโครงการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ องค์การบริหารส่วนตำบลลวงเหนือจึงมีความรับผิดชอบที่จะต้องแสดงบทบาทส่งเสริมอาชีพเกษตรกรตามโครงการทอผ้า และตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยบทบาทการส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลวงเหนือ ตามลักษณะภารกิจและแนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริมอาชีพครอบคลุมปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพ ทั้งนี้เพื่อการใช้กำหนดและวางแผนการส่งเสริมอาชีพให้เกิดประสิทธิภาพ และตรงตามเป้าหมายที่ต้องการบทบาทที่องค์การบริหารส่วนตำบลลวงเหนือต้องแสดงจึงได้แก่บทบาทเกี่ยวเนื่องด้วยกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมอาชีพประกอบด้วยกิจกรรม ตลาดสำหรับผลิตผลทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การใช้เทคโนโลยีทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าที่เหมาะสม การซื้อหาวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าและตัดเย็บได้สะดวกในท้องถิ่น สิ่งจูงใจสำหรับสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ความสะดวกในการขนส่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า
 - 1.1 จัดให้มีการศึกษาความรู้การฝึกอบรม และเอกสารวิชาการเป็นประจำสม่ำเสมอ
 - 1.2 การออกปฏิบัติการเยี่ยมเยียนกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า
 2. การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.1 การสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือโครงการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า
 - 2.2 การจัดการการตลาดให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
 3. การแก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า
 - 3.1 การสอบถามปัญหาจากกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า
 - 3.2 การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา การตลาดและวัตถุดิบการผลิต
 4. ชี้นำกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าจัดหาใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมถูกต้อง
 - 4.1 การชี้แนะในการใช้ปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มทอผ้าอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 4.2 การแนะนำในการจัดหาวัตถุดิบภายในชุมชน และอื่นๆ จากแหล่งที่เชื่อถือได้
 5. ให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาดแก่กลุ่มทอผ้า
 - 5.1 การติดตามข่าวสารการตลาด
 - 5.2 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ให้เป็นข่าวสารเกี่ยวข้องกับการทอผ้า
- ให้ข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพ ช่วงเวลาและทันต่อเหตุการณ์
6. การคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การพัฒนาคุณภาพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าให้ได้มาตรฐาน
 - 6.1 การพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าให้ทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์
 - 6.2 การแพร่ชื่อเสียงกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เป็นที่รู้จักทั่วไป

ภาคสรุป (Overview)

จากการตรวจเอกสารทั้งทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมอาชีพ ชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปเพื่อเป็นแนวทางการวิจัยดังนี้

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพ และทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้เกษตรกร ประชาชนในพื้นที่ชนบท ให้มีการดำรงชีวิตที่

เหมาะสม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และจิตใจให้สามารถพึ่งตนเองได้ทำงานให้เป็นประโยชน์
ต่อผู้อื่นรวมทั้งสังคมและประเทศ การพัฒนาทางด้านอาชีพ เนื่องด้วยเกษตรกรรมจึงเป็นประโยชน์
ยิ่งต่อประเทศชาติโดยรวม เพราะสังคมชนบทประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ของประเทศ
ในปัจจุบันนี้ เกษตรกรภายในประเทศยังคงมีฐานะที่ยากจนขาดโอกาสทางการศึกษาจึงเป็น
ปัญหาต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าแผนปฏิรูปการศึกษาลำดับที่ 9 ที่ประกาศใช้ในปี 2545 ได้ระบุไว้
อย่างชัดเจนว่าต้องมีการกระจายการศึกษาไปสู่ชนบท โดยผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น
ผู้ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งเสริมประชาชนให้มีการศึกษา และฝึกทักษะอาชีพ
จวบจนพึ่งตนเองได้ งานส่งเสริมอาชีพให้กับแม่บ้านเกษตรกรจึงเป็นภารกิจที่มีความสำคัญเพื่อให้
เศรษฐกิจชุมชนชนบทมีความคล่องตัว สุขภาพจิตดี ให้ประชาชนในชุมชนชนบทมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือ จากทักษะของเกษตรกรกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าจึงสามารถ
ชี้ให้เห็นว่าภารกิจและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพ
ดังกล่าว เป็นผลดีต่อกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ควรเป็นบทบาทที่เหมาะสม
สอดคล้องกับสภาพการณ์ ปัญหาความต้องการของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บผ้าและชุมชนบ้าน
ลวงเหนือมากนักน้อยเพียงไร

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมอาชีพ ชุมชนกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรบ้านลวงเหนือ หมายถึงการฝึกอบรม การทอผ้า และตัดเย็บเสื้อผ้า เพื่อเป็นการพัฒนา
เศรษฐกิจสังคม ภายในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง โดยเป็นผู้เข้าไปประสานงานระหว่างหน่วยงาน
ของภาครัฐ จัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุน การจัดการอบรมทอผ้า และตัดเย็บเสื้อผ้า จัดหาตลาดและ
จัดให้มีกลุ่มสมาชิกเกี่ยวกับอาชีพ ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในชุมชน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย
(RESEARCH METHODOLOGY)

การวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมอาชีพ กลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือ ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

สถานที่ดำเนินการวิจัย
(Locale of the Study)

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่หมู่บ้านลวงเหนือ หมู่ที่ 5 ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนบ้านลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนชนบทตั้งอยู่ในอาณาบริเวณอาณาจักรล้านนา ความเป็นมาของชุมชนล้านนานั้น เอกวิทย์ ณ ถลาง (2544: 24) ระบุว่าในพุทธศตวรรษที่ 19 “พระเจ้ามังราย” แห่งเชียงใหม่ได้เข้าครอบครองที่ราบลุ่มเชียงใหม่ ฝาง และอีกหลายเมืองในบริเวณที่ราบหว่านเขาที่มีสายน้ำหล่อเลี้ยงและเกิดลำน้ำแม่กกไหลลงสู่แม่น้ำโขง ในเวลาต่อมาก็ได้ครอบครองลุ่มแม่น้ำปิง ตลอดจนถึงลุ่มน้ำวัง ขม น่าน ในภายหลัง ลักษณะการตั้งถิ่นฐานได้พัฒนาจากชุมชนระดับเล็กมาเป็นตั้งถิ่นฐานแบบถาวรเป็น “นครรัฐเกษตรกรรม” โดยมีเมืองและหมู่บ้านเป็นชุมชนหลักที่พึ่งพาและเกื้อกูลกัน เกิดเมืองใหญ่น้อยเป็นศูนย์กลางของชุมชนต่าง ๆ ที่ตั้งหลักแหล่งกระจายตัวตามที่ราบลุ่มน้ำหว่านเขาโดยกระจุกตัวเป็นชุมชนขนาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางการปกครอง การค้า ศาสนาและวัฒนธรรม ณ ใจกลางของที่ราบหว่านเขาอันกว้างใหญ่ และอุดมสมบูรณ์ซึ่งเอื้อต่อการกสิกรรมที่เลี้ยงคนได้จำนวนมากประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านลวงเหนือ หมู่ที่ 5 ประชาชนร้อยละ 98 เป็นชาวไทยลื้อซึ่งย้ายถิ่นฐานมาจากจากเขตเซตวัน เมืองสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ชาวไทยลื้อที่อพยพมาอยู่บ้านลวงเหนือมี 2 ลักษณะ คือ อพยพเองหรือหนีตามกองทัพไทยซึ่งมาตั้งรกรากครั้งแรก เมื่อวันเสาร์ ที่ 3 เมษายน พ.ศ. 1932 โดยเล็งเห็นบริเวณนี้เป็นที่ดินลุ่มดินน้ำกว้างมีความอุดมสมบูรณ์เพราะปลูกพืชได้ดี ชาวไทยลื้อรุ่นบุกเบิกนี้มีอุปนิสัยใจคอโอบอ้อมอารี รักสงบขยันขันแข็ง นับถือศาสนาพุทธ มีความเชื่อในเรื่องศักดิ์สิทธิ์ และนับถือบรรพบุรุษ

งานประเพณีสำคัญได้แก่งานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน หรือวันพิธีมงคล มักทำในวันเสาร์ งานฉาบฉวยกิจศพ จะไม่นิยมทำในวันเสาร์ ในปัจจุบันนี้มีประชากรทั้งหมด 1,059 คน

บริเวณพื้นที่บ้านลวงเหนือ ทิศเหนือติดกับ หมู่ที่ 4 บ้านลวงเหนือ ทิศใต้ติดกับหมู่ที่ 8 บ้านลวงใต้ ทิศตะวันตกติดกับ หมู่ที่ 6 บ้านสันอู่ม ทิศตะวันออกติดกับ หมู่ที่ 2 บ้านป่าดิง ปัจจุบัน [2546] มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจำนวนทั้งหมด 546 คน (คณะกรรมการหมู่บ้านและอาสาสมัครบ้านลวงเหนือ หมู่ที่ 5, 2541: 5) โดยมีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือที่รวมกลุ่มกันทำกิจกรรมอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้ครอบครัวในโครงการทอผ้า และตัดเย็บเสื้อผ้ามีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 71 คน

ผู้วิจัยเลือกเอาหมู่บ้านลวงเหนือเป็นที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เนื่องจากเหตุผลหลายประการ คือ

1. บ้านลวงเหนือ เป็นชุมชนหนึ่งที่มีการรวมตัวกันกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้า ส่งเสริมให้ชุมชนช่วยเหลือตนเอง มีส่วนร่วมในการบริหารการเมืองการปกครอง การกระจายอำนาจการบริหารสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนตามชนบทได้เรียนรู้หลักการปกครอง และบริหารจัดการชุมชนดำรงอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีความสามัคคีกลมเกลียวกันอย่างเหนียวแน่นโครงการส่งเสริมอาชีพได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านงบประมาณจัดอบรมให้ความรู้ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาด องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีบทบาทสำคัญที่ต้องเข้าไปประสานงานกับภาครัฐ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างทั่วถึงมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยต้องการทราบถึงบทบาทหน้าที่ของ อบต. ในการส่งเสริมอาชีพให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจึงเข้าไปศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรครวมถึงความคิดของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำมาศึกษาปรับปรุงแก้ไขให้โครงการส่งเสริมอาชีพแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้บรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น
2. ชุมชนลวงเหนืออยู่ใกล้ชุมชนเมือง การสัญจรไปมาสะดวก ทำให้ง่ายในการเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย (The Respondents)

การวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ทำโครงการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้ามีจำนวนทั้งหมด 71 คน เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มากไม่เหมาะสมในการสุ่มตัวอย่าง ซึ่ง นำชัย ทนุผล (2531: 53) ได้กล่าวว่างานวิจัยใดที่มีประชากรเป้าหมายไม่เกินกำลังความสามารถ

ของผู้วิจัย ในการเก็บข้อมูลและอยู่ในวิสัยที่จะศึกษาเก็บข้อมูลจากทุกหน่วยได้ควรศึกษาประชากรทั้งหมด เพื่อความถูกต้องและแม่นยำและไม่จำเป็นต้องใช้สถิติอนุมานมาประมาณค่า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

(The Research Instrument)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยในพื้นที่บ้านหลวงเหนือ หมู่ที่ 5 ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบกับการศึกษาจากเอกสาร ซึ่งการวิจัยภาคสนามได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประเด็นพื้นฐานของข้อมูลทั่วไป ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามแบบปลายปิด แบบตัวเลือกและปลายเปิด ประกอบด้วยคำถาม 9 ข้อ มีรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และความเข้าใจในบทบาท และหน้าที่ในฐานะสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูล ทักษะความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าต่อบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล หลวงเหนือ เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพรอง 6 ด้านคือ

1. การถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า แบ่งออกเป็น 2 บทบาทย่อยคือ

1.1 การจัดให้มีการศึกษาความรู้ ฝึกอบรมเอกสารวิชาการเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การออกปฏิบัติการณ์เยี่ยมเยียนกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

2. การจัดสรรงบประมาณ แบ่งออกเป็น 2 บทบาทย่อยคือ

2.1 การสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือ โครงการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

2.2 การจัดการการตลาดให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

3. การแก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า แบ่งออกเป็น 3 บทบาทย่อยคือ

3.1 การสอบถามปัญหาจากกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

3.2 การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา การตลาด และวัตถุดิบการผลิต

- 3.3 การแนะนำช่วยเหลือแก่กลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าการแก้ปัญหา
 4. การชี้แนะกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าจัดหาปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมถูกต้อง
 - 4.1 การชี้แนะในการใช้ปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มทอผ้าอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 4.2 การให้คำแนะนำในการจัดหาวัตถุดิบภายในชุมชน จากแหล่งที่เชื่อถือได้
 5. การให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาดแก่กลุ่มทอผ้า
- แบ่งออกเป็น 3 บทบาทย่อยคือ

- 5.1 การติดตามข่าวสารการตลาด
- 5.2 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ให้ป็นข่าวสารเกี่ยวข้องกับการทอผ้า
- 5.3 การให้ข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพ ช่วงเวลาและทันต่อเหตุการณ์
6. การคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า แบ่งออกเป็น 3 บทบาทย่อยคือ

- 6.1 การพัฒนาคุณภาพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าให้ได้มาตรฐาน
- 6.2 การพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าให้ทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์
- 6.3 การเผยแพร่ชื่อเสียงกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เป็นที่รู้จักทั่วไป

การวัดระดับความคิดเห็น ของสมาชิกกลุ่มทอผ้าต่อบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมอาชีพโดยใช้มาตรฐานการนับแบบกำหนดค่าแทนของระดับของ Likert โดยกำหนดให้คะแนนบทบาทของ อบต. ในการส่งเสริมอาชีพ ของแต่ละตัวเลือก เป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ ความหมายของค่าคะแนนที่กำหนดไว้มีดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531: 114)

มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทมากที่สุด	กำหนดค่าคะแนนเป็น 5
มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทมาก	กำหนดค่าคะแนนเป็น 4
มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทปานกลาง	กำหนดค่าคะแนนเป็น 3
มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทน้อย	กำหนดค่าคะแนนเป็น 2
มีความคิดเห็นว่ามีบทบาทน้อยที่สุด	กำหนดค่าคะแนนเป็น 1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปคำนวณน้ำหนักและค่าเฉลี่ย (weight mean score) โดยจัดช่วงคะแนนระดับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพไว้ 5 ระดับเช่นกัน

การทดสอบเครื่องมือ (Testing of Instrument)

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปรับการตรวจพิจารณา จากกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงแก้ไข
2. นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า บ้านโป่ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน
3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์นำไปรับการตรวจพิจารณาจากกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษและปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาตรวจสอบความถูกต้อง และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (coding form) จากนั้นนำไปวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS/Windows) วิเคราะห์โดยใช้สถิติตามแนวทางดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านลวงเหนือ สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ของข้อมูลค่ามีขนิมเลขคณิต (arithmetic mean) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของข้อมูล ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูล
2. ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้เพื่อจัดลำดับความสำคัญของตัวแปร โดยเปรียบเทียบคะแนนที่กำหนดเป็นมาตรฐานและความแปรปรวนของข้อมูลทั้งหมดของตัวแปร

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
(Research Duration)

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 10 เดือน คือ ตั้งแต่ เดือนมกราคม 2547 ถึง เดือนตุลาคม

2548

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มทอผ้า บ้านหลวงเหนือ ต่อบทบาทส่งเสริมอาชีพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้า โดยรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มทอผ้า บ้านหลวงเหนือ ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 71 คน ซึ่งได้มาจากการเก็บข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านหลวงเหนือ ทั้งหมดและได้รวบรวมผลการวิจัยและวิจารณ์เป็นส่วนเดียวกัน โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและความเรียงเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกกลุ่มทอผ้า บ้านหลวงเหนือ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มทอผ้า บ้านหลวงเหนือ ต่อบทบาทส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้า ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ

ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกกลุ่มทอผ้า บ้านหลวงเหนือ
ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ

1. เพศ

ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดจำนวน 67 คน เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 94.37) และจำนวน 4 คน (ร้อยละ 5.63) เป็นเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกกลุ่มทอผ้า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรซึ่งเป็นเพศหญิง ที่มีความละเอียดอ่อนเหมาะกับการประเภทเย็บปักถักร้อย จึงทำให้มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย สำหรับสมาชิกชายที่มีอยู่นั้นอยู่ในฐานะผู้ร่วมถือหุ้นในกลุ่ม

2. อายุ

ผู้ให้ข้อมูลมีอายุมากที่สุด 52 ปี น้อยที่สุด 23 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 47 ปี ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 33.80 อายุ 55 ปี และมากกว่า รองลงมาร้อยละ 30.99 มีอายุระหว่าง 43 – 52 ปี ร้อยละ 25.35 มีอายุระหว่าง 33 – 42 ปี และร้อยละ 9.86 มีอายุระหว่าง 23 – 32 ปี

3. อาชีพหลัก

ผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.48) ประกอบอาชีพค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว เป็นอาชีพหลัก รองลงมาร้อยละ 42.25 ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 7.04 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 2.82 ประกอบอาชีพทอผ้า และร้อยละ 1.41 รับราชการเป็นอาชีพหลัก

ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันพื้นที่ทำการเกษตรของผู้ให้ข้อมูลมีน้อยลง ทำให้ผู้ให้ข้อมูลจึงไปประกอบอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพหลัก พร้อม ๆ กับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ดังนั้น กลุ่มแม่บ้านที่มีอายุมากขึ้น มีเวลามากขึ้น มีลูกหลานเป็นผู้ดูแลจึงมีความต้องการที่จะให้ประโยชน์แก่สังคม ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยากจะพัฒนากลุ่มของตนให้มีความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จทัดเทียมกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ และช่วยส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ สนับสนุนระบบการทำงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในรูปแบบของกลุ่ม เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

4. อาชีพรอง

ผู้ให้ข้อมูลมีอาชีพรองจำนวน 18 คน เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 253.35 ของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด ในจำนวน 18 คนนี้ ร้อยละ 66.67 ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพรอง รองลงมาร้อยละ 16.66 ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวเป็นอาชีพรอง ร้อยละ 11.11 ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพรอง ร้อยละ 5.56 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรอง

5. รายได้จากอาชีพหลัก (ต่อเดือน)

ผู้ให้ข้อมูลมีรายได้จากอาชีพหลักมากที่สุด 9,000 บาท มีรายได้จากอาชีพหลักน้อยที่สุด 500 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 2,639 บาท โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 38.03 มีรายได้จากอาชีพหลักระหว่าง 500 – 1,500 บาท รองลงมาร้อยละ 22.54 มีรายได้จากอาชีพหลักระหว่าง 1,501 – 2,500 บาท ร้อยละ 15.49 มีรายได้จากอาชีพหลัก 2,501 – 2,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 16.19 มีรายได้จากอาชีพหลักระหว่าง 4,501 บาทขึ้นไป และร้อยละ 7.40 มีรายได้จากอาชีพหลักระหว่าง 3,500 – 4,500 บาท อาจกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีรายได้หลักจากการประกอบอาชีพรับจ้างโดยมีรายได้เฉลี่ย 2,639 บาท แต่ยังมีรายได้จากการจำหน่ายผ้าที่ทอสำเร็จแล้วไปรายได้จากการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า

6. รายได้จากอาชีพรอง (ต่อเดือน)

ผู้ให้ข้อมูลมีอาชีพรองเพียง 18 รายเท่านั้น โดยผู้ให้ข้อมูลมีรายได้จากอาชีพรองมากที่สุด 4,500 บาท น้อยที่สุด 500 บาท และมีรายได้จากอาชีพรองเฉลี่ย 1,833 บาท โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 38.89 มีรายได้จากอาชีพรอง 500 – 1,000 บาทขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 27.77 มีรายได้จากอาชีพรอง ระหว่าง 2,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 16.67 เท่ากันมีรายได้จากอาชีพรอง ระหว่าง 1,001–1,500 บาท และ 1,501–2,000 บาทต่อปี จึงกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีรายได้จากอาชีพรองจำนวนน้อยโดยมีเพียงหนึ่งในสี่ของผู้ให้ข้อมูลเท่านั้น

7. รายได้รวม (ต่อเดือน)

ผู้ให้ข้อมูลมีรายได้รวมต่อเดือนมากที่สุด 9,000 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 500 บาทต่อเดือน โดยมีรายได้รวมเฉลี่ย 3,024 บาทต่อเดือน ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 40.85 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 1,501-2,500 บาท รองลงมาร้อยละ 19.72 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 500-1,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 18.31 มีรายได้ต่อเดือน 4,501 บาทขึ้นไป และร้อยละ 5.63 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 3,501-4,500 บาท

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และเศรษฐกิจ

ลักษณะส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		4	5.63
หญิง		67	94.37
รวม		71	100.00
อายุ (ปี)			
23 – 32		7	9.86
33 – 42		18	25.35
43 – 52		22	30.99
53 และมากกว่า		24	33.80
รวม		71	100.00
Max. = 52 ปี	Min. = 23 ปี	X = 47 ปี	S.D. 11.74
อาชีพหลัก			
ค้าขาย / ทำธุรกิจส่วนตัว		33	46.48
เกษตรกร		30	42.25
รับจ้าง		5	7.04
ทอผ้า		2	2.82
รับราชการ		1	1.41
รวม		71	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ		จำนวน	ร้อยละ
อาชีพครอง (N = 18)			
ไม่มีอาชีพครอง		53	74.65
มีอาชีพครอง		15	25.35
เกษตรกรรม		2	11.11
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว		3	16.66
รับจ้าง		12	66.67
เลี้ยงสัตว์		1	5.56
รวม		18	100.00
รายได้จากอาชีพหลัก (บาทต่อเดือน)			
500 – 1,500		27	38.03
1,501 – 2,500		16	22.54
2,501 – 3,500		11	15.49
3,501 – 4,500		5	7.04
4,501 ขึ้นไป		12	16.90
รวม		71	100.00
Max. = 9,000 บาท	Min. = 500 บาท	X = 2,639 บาท	S.D. 1,805.98
รายได้จากอาชีพรอง (บาทต่อเดือน)			
500 – 1,000		7	38.89
1,001 – 1,500		3	16.67
1,501 – 2,000		2	16.67
2,001 ขึ้นไป		3	27.77
รวม		15	100.00
Max. = 4,500 บาท	Min. = 500 บาท	X = 1,833 บาท	S.D. 1,084.65

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคลและเศรษฐกิจ		จำนวน	ร้อยละ
รายได้รวม (บาทต่อเดือน)			
500 – 1,500		14	19.72
1,501 – 2,500		29	40.85
2,501 – 3,500		11	15.49
3,501 – 4,500		4	5.63
4,501 ขึ้นไป		13	18.31
รวม		71	100.00
Max. = 9,000 บาท	Min. = 500 บาท	X = 3,024 บาท	S.D. 1,714.97

ลักษณะทางสังคม

1. การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในชุมชน

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า และนอกจากเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า ร้อยละ 23.94 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ร้อยละ 7.04 เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 9.85 เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และร้อยละ 1.41 เท่ากันเป็นสมาชิกคณะกรรมการหมู่บ้าน (ผู้ช่วยกำนัน) และเป็นสมาชิกกลุ่มอาสาสมัคร จึงกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลนอกจากเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าแล้ว ยังสามารถเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นในหมู่บ้านของตนด้วย

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตำแหน่งตามการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกกลุ่มทอผ้า	71	100.00
สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน	17	23.94
สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์	5	7.04
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	7	9.85
สมาชิกกลุ่มอาสาสมัคร	1	1.41
สมาชิกคณะกรรมการหมู่บ้าน (ผู้ช่วยกำนัน)	1	1.41

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ทอผ้า ในช่วงระยะเวลา 3 ปี เท่ากับระยะเวลาของกลุ่มทอผ้าที่ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 3 ปี ส่วนสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ผู้ให้ข้อมูล เข้าเป็นสมาชิกเป็นระยะเวลา 5 ปี ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกลุ่มอาสาสมัคร และผู้ช่วยกำนันนั้น ผู้ให้ข้อมูลเป็นสมาชิกได้ในระยะเวลา 1 ปี ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า ยังสามารถเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ได้ ในระยะเวลาเดียวกัน

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	จำนวน (ปี)
สมาชิกกลุ่มทอผ้า	3
สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน	5
สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์	1
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1
สมาชิกกลุ่มอาสาสมัคร	1
สมาชิกคณะกรรมการหมู่บ้าน (ผู้ช่วยกำนัน)	1

3. ประสบการณ์ในการทอผ้า

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีประสบการณ์ในการทอผ้า อาจเนื่องจากกลุ่มทอผ้าได้เริ่มจัดตั้งกลุ่มเป็นเวลา 3 ปี เท่านั้น สมาชิกกลุ่มทอผ้าทั้งหมดจึงไม่มีประสบการณ์

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามประสบการณ์ในการทอผ้า

ตำแหน่ง/หน้าที่ในหมู่บ้านหรือตำบล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมาชิกกลุ่มทอผ้า (N = 71)		
ไม่เคยมีประสบการณ์	71	100.00

**บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
บ้านลวงเหนือ ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่**

ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรบ้านลวงเหนือ ต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพ ในบทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บด้านการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาชีพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ด้านการแก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ด้านการให้คำแนะนำกลุ่ม ด้านในการให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า และด้านการคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ผู้วิจัยได้สร้างข้อความที่ครอบคลุมบทบาทดังกล่าว โดยให้ผู้ให้ข้อมูลพิจารณาและตอบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในระดับใด โดยวัดความคิดเห็นด้วยระบบการให้คะแนน 5 คะแนน หมายถึง “มีบทบาทมากที่สุด” 4 คะแนน หมายถึง “มีบทบาทมาก” 3 คะแนน หมายถึง “มีบทบาทปานกลาง” 2 คะแนน หมายถึง “มีบทบาทน้อย” และ 1 คะแนน หมายถึง “มีบทบาทน้อยที่สุด” จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์แปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
4.21 – 5.00	องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพมากที่สุด
3.41 – 4.20	องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพมาก
2.61 – 3.40	องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพปานกลาง
1.81 – 2.60	องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพน้อย
1.00 – 1.80	องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพน้อยที่สุด

ผลการศึกษาเป็นดังนี้

บทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็น ในภาพรวมของบทบาทการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่าเป็นเพียงระดับปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.80) หากพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อข้อความทั้ง 2 ข้อความ พบว่าผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการจัดให้มีการศึกษาความรู้จากการฝึกอบรมและมีเอกสารวิชาการเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ใน

ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.86) และองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการออกปฏิบัติ เยี่ยมเยียนกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและ ตัดเย็บเสื้อผ้าในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.75) เช่นกัน

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ในการพัฒนา ตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และมีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ (อุดม เขยทิวังค์, 2545: 34) ดังนั้น การส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้าภายในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโดย การถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าจึงเป็นหน้าที่หนึ่งที่องค์การบริหารส่วน ตำบลจะต้องส่งเสริมให้สตรีมีความรู้และเทคนิคการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ขณะนี้การแสดงผล บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเพียงปานกลางหรือครึ่งหนึ่งของความคาดหวังของ แม่บ้านเกษตรกรที่สนใจด้านการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

บทบาทการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาชีพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าภาพรวมต่อบทบาทการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาชีพ ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงระดับน้อย (ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51) หาก พิจารณาคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นบทบาทการทำงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการ จัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาชีพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าทั้ง 2 ข้อความ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความ คิดเห็นว่าแสดงบทบาทในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.69) ต่อในการสนับสนุนเงินทุน ช่วยเหลือโครงการทอผ้าและเย็บเสื้อผ้า ด้านวัสดุอุปกรณ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าองค์การบริหาร ส่วนตำบลจึงควรแสดงบทบาทมากกว่าเดิมเป็น 2 เท่า

แต่ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าขององค์การบริหารส่วนตำบลแสดงบทบาทการจัดการ ตลาดให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.32) โดยอาจ อธิบายได้ว่าอาจเนื่องมาจาก กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้ามีผลผลิตในปริมาณน้อย ไม่เพียงพอต่อ การเลือกซื้อและการจัดการตลาดให้จำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ผลผลิตที่ได้ จึงมีเฉพาะในศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในหมู่บ้านยังไม่มีการนำไปจำหน่ายในสถานที่อื่น ๆ องค์การ บริหารส่วนตำบลจึงควรแสดงบทบาทนี้มาเป็นวิถุณของบทบาทเดิมที่แสดงไว้แล้ว

บทบาทการแก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าบทบาทในภาพรวม การแก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอ ผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงเล็กน้อย (ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.77) หาก พิจารณาคะแนนเฉลี่ยและการทำงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อบทบาทการแก้ไข

ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าทั้ง 2 ข้อความพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็น ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแสดงบทบาทการสอบถามปัญหาจากกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า และบทบาทในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาการตลาดและวัตถุดิบการผลิต ในระดับ ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.76)

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลลวงเหนือ มีบทบาทในการ เข้ามาแก้ไขปัญหา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ปัญหาด้านการตลาด และวัตถุดิบการผลิตให้ กลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า แต่อาจเนื่องมาจากการรวมกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าของ กลุ่มแม่บ้านลวงเหนือสมาชิกกลุ่มสามารถเข้ากลุ่มได้มากกว่า 1 กลุ่ม จึงทำให้การรวมกลุ่มของ กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าไม่พร้อมเพรียงกัน สมาชิกกลุ่มบางคนไม่ได้มาทอผ้าหรือตัดเย็บเสื้อผ้า อย่างสม่ำเสมอ โดยอาจมาเฉพาะในเวลาที่ว่างจากภารกิจอื่นหรือว่างจากการรวมกลุ่มกับกลุ่มอื่น ซึ่งสมาชิกบางคนไม่ได้พบปะกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับผิดชอบกลุ่มทอผ้าและตัด เย็บเสื้อผ้า จึงทำให้ไม่เข้าใจในการแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีความคิดเห็นว่า อบต. บกพร่องในบทบาทนี้

บทบาทการให้คำแนะนำกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นในภาพรวมของบทบาท การให้คำแนะนำกลุ่มขององค์การ บริหารส่วนตำบล ว่าเป็นระดับปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.76) หากพิจารณาคะแนนเฉลี่ยและ ระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในข้อความการให้ คำแนะนำกลุ่มทั้ง 2 ข้อความ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นในบทบาท ทั้ง 2 ข้อความเท่ากันดังนี้

1. มีบทบาทปานกลางในการชี้แนะกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า จัดหาปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมและถูกต้อง (คะแนนเฉลี่ย 2.76)
2. มีบทบาทปานกลางในการชี้แนะให้คำปรึกษาในการใช้ปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มทอ ผ้าอย่างมีประสิทธิภาพ (คะแนนเฉลี่ย 2.76)

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้แนะนำการการจัดหา ปัจจัยการผลิต โดยประสานงานกับสมาชิกกลุ่ม โดยให้คำแนะนำทั้งในด้านการทอผ้า เมื่อทอผ้า เสร็จจะเป็นผู้แนะนำให้ตัดเย็บเสื้อผ้า และหาช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่สมาชิกฯ ซึ่ง หากในแต่ละกลุ่มมีปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นผู้ให้คำชี้แนะ ปรึกษา และช่วยแก้ไข ปัญหาให้แก่กลุ่ม และสาเหตุที่ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทใน ระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากความถี่ในการให้คำแนะนำแก่สมาชิกกลุ่มมีจำนวนน้อย เมื่อเกิด ปัญหาหรือต้องการคำแนะนำสมาชิกกลุ่มไม่ได้รับความสะดวกในการขอรับคำปรึกษา

บทบาทการให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาดแก่กลุ่มทอผ้า

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นในภาพรวมของบทบาท การให้ข้อมูล ข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาดแก่กลุ่มทอผ้าขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่า เป็นระดับปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.68) หากพิจารณาคะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในข้อความการให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาดแก่กลุ่มทอผ้า ทั้ง 5 ข้อความ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเรียงจากค่าคะแนนเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทปานกลางในการติดตามข่าวสารการตลาดและส่งต่อให้กลุ่มทอผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.91)
2. องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทปานกลางในการให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและ ตัดเย็บเสื้อผ้าการตลาดแก่กลุ่มลูกค้า (คะแนนเฉลี่ย 2.77)
3. องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทปานกลางในการให้คำแนะนำในการจัดหาวัตถุดิบภายในชุมชนและอื่น ๆ จากแหล่งที่เชื่อถือได้ (คะแนนเฉลี่ย 2.69)
4. องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทปานกลางในการให้ข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพทันเหตุการณ์ (คะแนนเฉลี่ย 2.62)

จากผลการวิจัย อาจกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการติดตามข่าวสารการตลาด ข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพให้ทันตามเหตุการณ์ แล้วนำมาถ่ายทอดให้สมาชิกกลุ่มรับทราบ รวมทั้งมีบทบาทในการให้คำแนะนำในการจัดหาวัตถุดิบภายในชุมชนใกล้เคียงเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็น ว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพและทันเหตุการณ์ มีเพียงในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.41) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพให้แก่สมาชิกกลุ่ม และเพื่อให้ทันเหตุการณ์ ซึ่งการวิเคราะห์ฯ เป็นการปฏิบัติภายในองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพและเป็นข้อมูลที่ทันกับเหตุการณ์ การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสมาชิกกลุ่มจะทราบถึงการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความคิดเห็นในระดับน้อย

บทบาทการคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าภาพรวมของบทบาทการคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระดับปานกลาง (ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.83) หากพิจารณาคะแนนเฉลี่ยและระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในข้อความการคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าทั้ง 3 ข้อความ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเรียงจากค่าคะแนนเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทปานกลางในการพัฒนาคุณภาพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าให้ได้มาตรฐาน (คะแนนเฉลี่ย 2.92)
2. องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทปานกลางในการเผยแพร่ชื่อเสียงกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าตำบลลงเหนือให้เป็นที่รู้จักทั่วไป (คะแนนเฉลี่ย 2.79)
3. องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทปานกลางในการพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าให้ทันสมัย เหมาะกับเหตุการณ์ (คะแนนเฉลี่ย 2.77)

จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีบทบาทในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งเป็นผู้เผยแพร่ชื่อเสียงของกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าตำบลลงเหนือให้เป็นที่รู้จักโดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในงานแสดงสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และแผ่นพับโฆษณา โดยเป็นผู้มีบทบาทพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าให้ทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์หรือฤดูกาล เช่น ในฤดูหนาว ทอผ้าโดยให้ความหนาแน่นมากขึ้นกว่าเดิม และมาตัดเย็บเป็นเสื้อแขนยาว กระโปรงยาว ในฤดูร้อนทอผ้าโดยให้เนื้อผ้าบางเบาสวมใส่สบาย และนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อสตรีแขนกุด กระโปรงสั้น ในปัจจุบันยังตัดเย็บเสื้อและกางเกงสำหรับสุภาพบุรุษอีกชนิดหนึ่ง

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย การแสดงบทบาทส่งเสริมอาชีพทอผ้าของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

บทบาทการส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	ระดับการมีส่วนร่วม										ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ก. ถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า											2.80	ปานกลาง
1. การจัดให้มีการศึกษาความรู้จากการฝึกอบรมเอกสารวิชาการเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	-	-	2	2.82	57	80.28	12	16.90	-	-	2.86	ปานกลาง
2. การออกปฏิบัติเยี่ยมเยียนกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า	-	-	1	1.41	51	71.83	19	26.76	-	-	2.75	ปานกลาง
ข. จัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาชีพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า											2.51	ปานกลาง
1. การสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือโครงการทอผ้าและเย็บเสื้อผ้าด้านวัสดุอุปกรณ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า	-	-	1	1.41	47	66.20	23	32.39	-	-	2.69	ปานกลาง
2. จัดการตลาดให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	-	-	1	1.41	23	32.39	48	67.61	-	-	2.32	น้อย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

บทบาทการส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	ระดับการมีส่วนร่วม										ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ค. แก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า												
											2.77	ปานกลาง
1. การสอบถามปัญหาจากกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า	-	-	-	-	53	74.65	17	23.94	-	-	2.77	ปานกลาง
2. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาการตลาดและวัตถุดิบการผลิต	-	-	-	-	54	76.06	17	23.94	-	-	2.76	ปานกลาง
ง. การให้คำแนะนำกลุ่ม												
											2.76	ปานกลาง
1. ชี้แนะกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าจัดหาปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมถูกต้อง	-	-	-	-	54	76.06	17	23.94	-	-	2.76	ปานกลาง
2. ชี้แนะให้คำปรึกษาในการใช้ปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มทอผ้าอย่างมีประสิทธิภาพ	-	-	-	-	54	76.06	17	23.94	-	-	2.76	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

บทบาทการส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	ระดับการมีส่วนร่วม										ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย		
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ				
จ. ให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าการตลาดแก่กลุ่มทอผ้า													2.68	ปานกลาง
1. การติดตามข่าวสารการตลาดและส่งต่อให้กลุ่มทอผ้า	-	-	-	-	65	91.55	6	8.45	-	-	2.91	ปานกลาง		
2. การให้ข้อมูลข่าวสารและผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าการตลาดแก่กลุ่มทอผ้า	-	-	-	-	55	77.46	16	22.54	-	-	2.77	ปานกลาง		
3. ให้คำแนะนำในการจัดหาวัตถุดิบภายในชุมชนและอื่น ๆ จากแหล่งที่เชื่อถือได้	-	-	-	-	49	69.01	22	30.99	-	-	2.69	ปานกลาง		
4. การให้ข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพทันเหตุการณ์	-	-	-	-	44	61.97	27	38.03	-	-	2.62	ปานกลาง		
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพทันเหตุการณ์	-	-	-	-	29	40.85	42	59.15	-	-	2.41	น้อย		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

บทบาทการส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	ระดับการมีส่วนร่วม										ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ฉ. การคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า												
1. พัฒนาคุณภาพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าให้ได้มาตรฐาน	-	-	-	-	65	91.55	6	8.45	-	-	2.92	ปานกลาง
2. เผยแพร่ชื่อเสียงกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าตำบลลงเหนือให้เป็นที่รู้จักทั่วไป	-	-	-	-	56	78.87	15	21.13	-	-	2.79	ปานกลาง
3. พัฒนารูปแบบเสื้อผ้าให้ทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์	-	-	-	-	55	77.46	16	22.54	-	-	2.77	ปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้าขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มทอผ้าระบุปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อบทบาท
ส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลวงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ด้านความรู้และเทคนิคการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการให้ความรู้ด้าน
เทคนิคการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า โดยการจัดฝึกอบรมและเยี่ยมชมกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บ
เสื้อผ้า แต่มีการจัดฝึกอบรมเพียงปีละ 1 – 2 ครั้ง ผู้ให้ข้อมูลอยากจะให้มีการฝึกอบรมบ่อย ๆ
ประมาณปีละ 3 – 4 ครั้ง และควรจัดให้ไปศึกษาดูงานการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้ากลุ่มแม่บ้านใน
ตำบล และจังหวัดอื่น ๆ

ด้านงบประมาณ

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า การสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือโครงการทอผ้าและเย็บเสื้อผ้า ด้าน
วัสดุอุปกรณ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ไม่เพียงพอต่อการซื้อวัสดุอุปกรณ์คร่าวละมาก ๆ เนื่องจาก
การซื้อในปริมาณมากทำให้ต้นทุนต่ำ จึงเสนอแนะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรร
งบประมาณให้เพียงพอต่อการซื้อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสะดวกในการผลิตและช่วยลดต้นทุนของการ
ผลิต

ด้านการรวมกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีกฎระเบียบสำหรับผู้ที่ไม่น่า
รวมกลุ่ม เช่น การประชุมกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมารวมกลุ่มไม่ครบทำให้ขาดความรู้ในเรื่องที่องค์การ
บริหารส่วนตำบลมาชี้แจงแนะนำ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีระเบียบในการเข้า
รวมกลุ่ม เช่น หากสมาชิกคนใดขาดการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม 3 ครั้ง ไม่ควรมีสิทธิ์เข้ากลุ่มนี้อีกต่อไป
ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และมีความสมัคสามัคคีกัน ซึ่งมีผลต่อการผลิตของกลุ่ม

ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า การให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้ายังไม่เป็นที่
กว้างขวางรู้จักโดยทั่วไป จึงมีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดทำสารานุกรมหรือข่าว
เกี่ยวกับกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า เพื่อให้นำไปแจกให้แก่ประชาชนผู้สนใจ โดยอาจนำไปฝาก
แจกไว้ศูนย์จำหน่ายที่สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือตามศูนย์การค้าต่าง ๆ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

สรุปผลการวิจัย (Summary)

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านตำบลบึงหว้าขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงหว้า ในการส่งเสริมอาชีพ อำเภออู่ตะเภา จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน 2) ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านกลุ่มตำบลบึงหว้าส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงหว้า และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงหว้า อำเภออู่ตะเภา จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านบึงหว้า ตำบลบึงหว้า อำเภออู่ตะเภา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 71 คน เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มากนักไม่เหมาะสมในการสุ่มตัวอย่าง จึงเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบความตรงในเนื้อหา (content validity) โดยนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง จากนั้นนำไปทดสอบความเชื่อถือได้ (reliability) โดยการนำไปสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มทอผ้า บ้านบึงหว้า อำเภออู่ตะเภา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ราย เพื่อปรับปรุงข้อความให้เข้าใจตรงกัน ทั้งสองฝ่ายและครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัดมากขึ้น จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ไปสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านบึงหว้า จำนวน 71 คน นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาถอดรหัสและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences, or SPSS) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกกลุ่มทอผ้า บ้านบึงหว้า ตำบลบึงหว้า อำเภออู่ตะเภา จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.37) เป็นเพศหญิง โดยมีอายุมากที่สุด 52 ปี อายุน้อยที่สุด 23 ปี และมีอายุเฉลี่ย 47 ปี ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัวเป็นอาชีพหลัก และเป็นอาชีพรอง โดยมีรายได้จากอาชีพหลักมากที่สุด 9,000 บาทต่อเดือน น้อยที่สุด

500 บาทต่อเดือน และมีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย 2,639 บาทต่อเดือน ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้จากอาชีพรองมากที่สุด 4,500 บาทต่อเดือน น้อยที่สุด 500 บาทต่อเดือนและมีรายได้จากอาชีพรองเฉลี่ย 1,833 บาท

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า โดยมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บผ้ามากที่สุด 3 ปี และผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้ากลุ่มอื่น

ตอนที่ 2 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงเหนือ ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

สมาชิกกลุ่มเกษตรกร กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า มีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหลวงเหนือ มีบทบาทส่งเสริมอาชีพของกลุ่มทอผ้าอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยรวม 2.72) ได้แก่ บทบาทในการคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.83) บทบาทในการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.80) บทบาทในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.77) บทบาทในการให้คำแนะนำกลุ่ม (คะแนนเฉลี่ย 2.76) บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าการตลาดแก่กลุ่มทอผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.68) และบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าการตลาดแก่กลุ่มทอผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.68) และบทบาทในการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาชีพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า (คะแนนเฉลี่ย 2.51)

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าขององค์การบริหารส่วน ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ด้านความรู้และเทคนิคการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการให้ความรู้ด้านเทคนิคการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า โดยการจัดฝึกอบรมและเยี่ยมชมกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า แต่มีการจัดฝึกอบรมเพียงปีละ 1 – 2 ครั้ง ผู้ให้ข้อมูลอยากให้มีการฝึกอบรมบ่อย ๆ ประมาณปีละ 3 – 4 ครั้ง และควรจัดให้ไปศึกษาดูงานการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้ากลุ่มแม่บ้านในตำบล และจังหวัดอื่น ๆ

ด้านงบประมาณ

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือโครงการทอผ้าและเย็บเสื้อผ้า ด้านวัสดุอุปกรณ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มสมาชิกได้รับเงินจัดสรรในจำนวนที่ไม่เพียงพอต่อการซื้อวัสดุอุปกรณ์คราวละมาก ๆ เนื่องจากการซื้อในปริมาณมากจะทำให้ต้นทุนต่ำ จึงเสนอแนะว่า

องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อสะดวกในการผลิตและช่วยลดต้นทุนของการผลิต

ด้านการรวมกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีกฎระเบียบสำหรับผู้ที่ไม่มาร่วมกลุ่ม เช่น การประชุมกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมารวมกลุ่มไม่ครบทำให้ขาดความรู้ในเรื่องที่องค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงแนะนำ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีระเบียบในการเข้าร่วมกลุ่ม เช่น หากสมาชิกคนใดขาดการเข้าร่วมประชุมกลุ่ม 3 ครั้ง จะไม่มีสิทธิ์เข้ากลุ่มนี้ อีกต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และมีความสมัครสมานสามัคคีกัน ซึ่งมีผลต่อผลผลิตของกลุ่ม

ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า การให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้ายังไม่เป็นที่กว้างขวางรู้จักโดยทั่วไป จึงมีความเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดทำ ฐาน หรือข่าวสำหรับกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า เพื่อที่นำไปแจกให้แก่ประชาชนผู้สนใจ โดยนำไปฝากแจกไว้ที่สินค้า หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือตามศูนย์การค้าต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

(Recommendations)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบลวงเหนือ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ด้านความรู้และเทคนิคการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้วิจัยเสนอแนะว่า การฝึกอบรมและศึกษาดูงานกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ควรให้สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสได้ฝึกอบรมและศึกษาดูงานโดยทั่วถึงกัน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกลุ่มอื่น ๆ และควรให้มีการจัดฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องประมาณปีละ 3 – 4 ครั้ง และในการฝึกอบรมและศึกษาดูงานควรเลือกสถานที่ให้มีความแตกต่างกันกับกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้านบ้านวงเหนือ

ด้านงบประมาณ

ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดสรรงบประมาณในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการของกลุ่ม ดังนั้นกลุ่มควรจัดตั้งแหล่งเงินทุนโดยการจัดตั้งสหกรณ์กลุ่มทอผ้า โดยให้สมาชิกทุกคนเป็นผู้ถือหุ้นโดยมีการกำหนดขั้นต่ำของการถือหุ้นและเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นร่วมถือหุ้นและมีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกรอบสิ้นปี และนำเงินจากการจัดสรรขององค์การบริหารส่วนตำบลมาสมทบเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้พอเพียงต่อการผลิต

ด้านการรวมกลุ่ม

ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีแรงจูงใจให้สมาชิกกลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นอาจใช้แรงจูงใจจากการแบ่งเงินปันผลเพิ่มอีกร้อยละ 1 – 2 ในกรณีที่สมาชิกมาร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมเพื่อเป็นแรงจูงใจและกระตุ้นให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม

ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ผู้วิจัยเห็นว่า ควรคัดเลือกสมาชิกกลุ่ม 1 – 2 คน เป็นฝ่ายประชาสัมพันธ์กลุ่ม โดยให้ศึกษาดูงานด้านการประชาสัมพันธ์ และกลุ่มควรจัดทำแผ่นพับโฆษณา เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์กลุ่มของตนเองและควรให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทและกิจกรรมภายในกลุ่ม เนื่องจากสมาชิกจะเป็นผู้รับรู้ถึงปัญหาอุปสรรค และการปรับปรุงแก้ไขเพื่อส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงเหนือ ตำบลหลวงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ตำบลอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบในเรื่องการส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาบทบาทสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้าน
3. ควรศึกษาความคิดเห็นสมาชิกของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่อการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้าน หรือการบริหารกิจกรรมอาชีพต่าง ๆ ของกลุ่มแม่บ้าน

บรรณานุกรม
(BIBLIOGRAPHY)

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2545. นโยบายและแนวทางปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ:
กรมส่งเสริมการเกษตร.

กาญจนา คำสุวรรณ และ นิตยา เสาวมณี. 2524. จิตวิทยาเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
อักษรวิทยา.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2544. ชุมชนนิยม: ฝ่าวิกฤตชุมชนล่มสลาย. กรุงเทพฯ: อัดเซสมิเดีย.

โกวิท พวงงาม และ ปรีดี โชติช่วง. 2544. อะไร ทำไม อย่างไร อบต.ประชาธิปไตยของ
ประชาชนในชนบท. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

คณะกรรมการหมู่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขบ้านลวงเหนือ หมู่ที่ 5. 2541. สรุปผลการ
ดำเนินงานพัฒนาสาธารณสุข. เชียงใหม่: คณะกรรมการ

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. 2544. แนวคิดเศรษฐกิจชุมชน ข้อเสนอทางทฤษฎีในบริบทต่างสังคม.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ชำนาญ ถาวรดี. มปป.. พลังความคิด. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์

เชนิสา นพรัตน์. 2528. ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสัตว์ป่าที่มีต่อพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. 2527. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ:
O. S. Printing House.

ทวี เกรมัญญ. 2520. **ความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์.**
กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2531. **จิตวิทยาเบื้องต้น.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นำชัย ทนุผล. 2531. **วิธีการเตรียมโครงการวิจัย.** เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร,
คณะธุรกิจการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บุญธรรม จิตต่อนันต์. 2540. **ส่งเสริมการเกษตร.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

บุญสม วราเอกศิริ. 2539. **หลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตร.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ประเวศ วะสี ยุค ศรีอาริยะ และ เจตนา นาควัชร. 2543. **ภูมิปัญญากระบวนการทัศน์ใหม่และ
จินตนาการใหม่.** กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2539. **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

พจน์ บุญเรือง. 2534. “การนิเทศงานส่งเสริม.” **วารสารส่งเสริมการเกษตร.** 11, 3 (มิ.ย. – ก.ค.
2521): 4-6.

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. 2537. **การนิเทศงานส่งเสริมการเกษตร.** เชียงใหม่: พี อาร์ คอมพิวเตอร์.

พรทิพย์ คำพอ. 2544. **ความรู้เกี่ยวกับ องค์การบริหารส่วนตำบล.** ขอนแก่น: ภาควิชาบริหารงาน
สาธารณสุข, คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พระธรรมปิฎก. (ป.อ.ปยุตโต.) 2538. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. 2537. กรุงเทพฯ: สุตรไพศาล.

พลพันธ์ ธรรมสุภา. 2541. บทบาทการส่งเสริมการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามการรับรู้ของหัวหน้ากลุ่มลูกค้าหน่วยอำเภอ (2) จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

พิทยา สายหู. 2530. กลไกของสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิทยา ว่องกุล. 2545. วิสาหกิจชุมชนกลไกเศรษฐกิจฐานราก. กรุงเทพฯ: เอคิสันเพรสโปรดักส์.

ยิ่งยง เรือนทอง. 2525. ความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีต่อชาวลาวอพยพ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รจิตลักษณ์ แสงอุไร. 2530. นิเทศศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

วิจิตร อาวะกุล. 2535. หลักการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2529. พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย. กรุงเทพฯ: ธเนศการพิมพ์.

วินิจ เกตุบ่า. 2522. กระบวนการกลุ่มศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สงวน สิทธิเลิศอรุณ. 2529. ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

สมพันธ์ เตชะอธิก, มานะ นาคำ, วิเชียร แสงโชติ, พงษ์สวัสดิ์ ดันติเจริญกิจ, และ สำเร็จ เสกขุนทด. 2543. อบต. ในอุดมคติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2544. “การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.” [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา

<http://www.dloc.net/plan.2.doc> (18 กุมภาพันธ์ 2546)

สุชา จันทรเฒ. 2531. **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุชา จันทรเฒ และ สุรางค์ จันทรเฒ. 2542. **จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุพัตรา สุภาพ. 2537. **สังคมวิทยา**. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุโท เจริญสุข. มปป. **เกล็ดจิตวิทยาประยุกต์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

โสภา พิชัยกุล. 2523. **ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุตรไพศาล.

อุดม เขยทิวส์. 2545. **หนังสือยุคปฏิรูปการศึกษา อบต. ประชาธิปไตยของชาวบ้าน**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

อุทัย หิรัญโต. 2526. **หลักการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เอกชัย โอเจริญ. 2542. **บทบาทเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพฯ: กองแผนงาน, กรมส่งเสริมการเกษตร.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2544. **ภูมิปัญญาล้านนา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

ภาคผนวก ข.

ประวัติผู้วิจัย

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหลวงเหนือ ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามปัญหาหาพิเศษของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงวิชาการของโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เท่านั้น ผู้วิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้คำตอบในการตอบแบบสอบถามโดยตรงไปตรงตามความเป็นจริง หวังว่าคงจะได้รับ ความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความที่ท่านเลือกตอบเพียงข้อละ 1 คำตอบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. อาชีพหลัก

() 1. เกษตรกรรม	() 3. รับจ้าง
() 2. ค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว	() 4. อื่นๆ (ระบุ).....
4. อาชีพรอง/เสริม

() 1. เกษตรกรรม	() 3. รับจ้าง
() 2. ค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว	() 4. อื่นๆ (ระบุ).....
5. รายได้ จากอาชีพหลัก ต่อเดือน.....บาท
6. รายได้ จากอาชีพรอง ต่อเดือน.....บาท
รวมรายได้ต่อเดือนทั้งสิ้น.....บาท
7. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งหรือมีหน้าที่อะไรในหมู่บ้านหรือตำบล (โปรดระบุ).....

8. ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน จำนวน.....ปี.....เดือน

9. ประสบการณ์ในการทอผ้า

() 1. ไม่เคยมีประสบการณ์

() 2 เคย จำนวน.....ปี

ตอนที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านลวงเหนือ ได้แสดงบทบาทส่งเสริมอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่อไปนี้อย่างไรให้เลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	มีบทบาทมากที่สุด	มีบทบาทมาก	มีบทบาทปานกลาง	มีบทบาทน้อย	มีบทบาทน้อยที่สุด
ก. ถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า					
1. การจัดให้มีการศึกษาความรู้จากการฝึกอบรมเอกสารวิชาการเป็นประจำปีอย่างสม่ำเสมอ					
2. การออกปฏิบัติเยี่ยมเยียนกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า					
ข. จัดสรรงบประมาณ ส่งเสริมอาชีพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า					
1. การสนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือโครงการทอผ้าและเย็บเสื้อผ้า ด้านวัสดุอุปกรณ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า					
2. จัดการตลาดให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์					
ค. แก้ไขปัญหาของกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า					
1. การสอบถามปัญหาจากกลุ่มแม่บ้านทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า					
2. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาการตลาดและวัตถุดิบการผลิต					
ง. การให้คำแนะนำกลุ่ม					
1. ชี้แนะกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าจัดหาใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมถูกต้อง					
2. ชี้แนะให้คำปรึกษาในการใช้ปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มทอผ้าอย่างมีประสิทธิภาพ					

รายการ	มีบทบาทมากที่สุด	มีบทบาทมาก	มีบทบาทปานกลาง	มีบทบาทน้อย	มีบทบาทน้อยที่สุด
จ. ให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาดแก่กลุ่มทอผ้า					
1. ให้คำแนะนำในการจัดหาวัตถุดิบภายในชุมชนและอื่นๆ จากแหล่งที่เชื่อถือได้					
2. การให้ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า การตลาดแก่กลุ่มทอผ้า					
3. การติดตามข่าวสารการตลาดและส่งต่อให้กลุ่มทอผ้า					
4. วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการทอผ้า					
5. การให้ข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสมกับอาชีพทันเหตุการณ์					
ฉ. การคัดเลือกและใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า					
1. พัฒนาคุณภาพทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าให้ได้มาตรฐาน					
2. พัฒนารูปแบบเสื้อผ้าให้ทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์					
3. เผยแพร่ชื่อเสียงกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า ต.ลงเหนือ ให้เป็นที่รู้จักทั่วไป					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ด้านความรู้และเทคนิคการทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ด้านงบประมาณ

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ด้านการรวมกลุ่ม

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ข้อมูลข่าวสารการผลิตทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้า

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ด้านอื่นๆ (ระบุ).....

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ข้อมูล

พระวิเศษ รุ่งประสาท

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	พระวิเศษ รุ่งประสาท
วัน เดือน ปีเกิด	20 ตุลาคม 2500
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	- พ.ศ. 2525 นักธรรมเอก สำนักวัดเครือวัลย์ จังหวัดชลบุรี - พ.ศ. 2530 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนธรรมราชศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ - พ.ศ. 2541 วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ - พ.ศ. 2542 ศาสตราจารย์บัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	- ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเชิงม้น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่